

Zpráva o stavu romské menšiny v kraji za rok **2023**

Krajský úřad:	Zlínský kraj
Sídlo:	Tř. T. Bati 21, 761 90 Zlín
Projednáno:	Rada Zlínského Kraje, dne 30.09.2024

Úvodní informace krajského koordinátora ke zpracování Zprávy:

Krajský koordinátor postupoval při vypracování Zprávy v souladu s instrukcemi Úřadu vlády ČR a rozeslal závaznou osnovu pro vypracování Zprávy o stavu romské menšiny v kraji za rok 2023 na všech 13 ORP v kraji, Krajskému ředitelství Policie Zlínského kraje a neziskovým organizacím působícím na území Zlínského kraje. Osnova Zprávy byla rovněž zaslána k vyplnění Odborům krajského úřadu (Odbor zdravotnictví, Odbor školství, mládeže a sportu, Odbor sociálních věcí a Odbor kultury a památkové péče). Oslovené subjekty včetně neziskových organizací ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z. s., Diakonie ČCE Vsetín a Charita Holešov podklady pro vypracování Zprávy o stavu romské menšiny v kraji poskytly. Sdělení k jednotlivým otázkám byl ze strany ORP posuzován velmi individuálně, z tohoto důvodu jsou uvedeny v odpovědích jenom ty ORP, které se prostřednictvím romských poradců k dané otázce adekvátně vyjádřily. Stejně tak je tomu tak i v případě vyjádření neziskových organizací.

Základní informace o situaci romské menšiny v kraji

1. Do tabulek č. 1 – 4 vyplňte prosím požadované informace vztahující se k základním údajům o romské menšině a obcích s rozšířenou působností (dále jen „ORP“). U tabulky č. 1 uveďte prosím údaje na základě Vašich kvalifikovaných odhadů.

Tabulka 1 Odhad počtu Romů v obcích s rozšířenou působností v kraji v roce 2023 a z toho odhad podílu sociálně vyloučených Romů

název ORP	kvalifikovaný odhad počtu Romů		kvalifikovaný odhad POČTU sociálně vyloučených Romů	kvalifikovaný odhad POČTU sociálně vyloučených žen
	počet celkem	Romů z toho ukrajinských		
Bystřice pod Hostýnem	34	0	0	0
Holešov	177	1	111	30
Kroměříž	650	0	325	160
Luhačovice	14	0	0	0
Otrokovice	45	0	0	0
Rožnov pod Radhoštěm	110	0	6	1
Uherské Hradiště	419	0	198	61
Uherský Brod	230	0	16	4
Valašské Klobouky	74	0	41	8
Valašské Meziříčí	450	0	247	190
Vizovice	25	0	0	1
Vsetín	680	0	545	280
Zlín	300	0	0	0
celkem	3208	1	1489	735

ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z. s.: Romy spočítat přesně nelze, dokážeme spočítat pouze uživatele naší sociální služby a počty určit dle odhadu romských pracovníků. Projevem sociálního vyloučení je tedy například dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na sociálních dávkách, život v prostorově vyloučených částech obcí, nízká kvalifikace, špatný zdravotní stav, rozpad rodin či ztráta sebeúcty. Jako adaptace na podmínky sociálního vyloučení se často vytváří specifické hodnoty a normy, mezi něž patří například důraz na přítomnost, neschopnost plánovat do budoucna, pocity beznaděje a bezmocnosti či přesvědčení, že člověk nemůže ovlivnit vlastní sociální situaci. Za sociálně vyloučenou lokalitou pak považujeme „geograficky vymežitelnou oblast, kde dochází ke koncentraci osob ohrožených sociálním vyloučením.“ Jedním z nejviditelnějších podob sociálního vyloučení je vyloučení prostorové. „Prostorové vyloučení znamená pro jedince bariéru rozvoje životních šancí. Nedobrovolně segregované skupiny zpravidla žijí v nejhorších, stigmatizovaných částech města, v nevyhovujících, nuzných obydlích s nedostatečnou úrovní sanitárního vybavení a přístupem k běžným službám. Dále můžeme rozlišit nejčastěji vyloučení ekonomické (vyloučení z trhu práce, které bývá často způsobeno nízkým vzděláním i diskriminací), vyloučení symbolické (stereotypní a předsudečný pohled na lidi v postižené sociálním vyloučením). Podle definice sociálního vyloučení jsou Romové téměř všichni vyloučení. Pokud nejsou prostorově vyloučení, tak jsou vyloučení z ostatních důvodů, uvedených v definici.

Vyjádření krajského koordinátora: Na základě kvalifikovaných odhadů se oproti poslednímu sledovanému období (Zpráva o stavu romské menšiny v kraji za rok 2022) se celkový počet Romů žijících ve Zlínském kraji výrazně nezměnil. K mírnému nárůstu počtu Romů došlo v ORP Holešov a ORP Uherské Hradiště. U kvalifikovaného počtu sociálně vyloučených Romů nedošlo k vůči minulému sledovanému období rovněž k žádným výrazným změnám. Ve Zlínském kraji evidujeme z celkového počtu Romů cca 46 % sociálně vyloučených.

Tabulka 2 Sociálně vyloučené lokality (dále jen „SVL“), ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny v ORP, v kraji a „romští poradci“, příp. osoby, jež mají v náplni činnosti „napomáhání integrace romské menšiny“

	počet	podíl na celkovém počtu ORP v kraji
ORP v kraji (celkový počet ORP)	13	100 %
Z celkového počtu ORP v kraji, počet ORP v jejichž správní působnosti se vyskytují obce se SVL, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny	6	46 %
Z počtu ORP v řádku 2 uveďte počet ORP, v jejichž správní působnosti se vyskytují obce se SVL, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny, v kraji, a kde je zároveň zřízena funkce romského poradce, tzn. osoby, která vykonává agendu podle § 6 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů), (včetně kumulace s dalšími funkcemi a bez ohledu na výši úvazku)		

Tabulka 3 SVL, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny, ve všech obcích v kraji

	Počet	Podíl na celkovém počtu obcí v kraji
Počet všech obcí v kraji (včetně ORP)	307	100 %
Počet obcí v kraji (viz řádek 1), na jejichž území se vyskytují SVL, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny	7	2 %

Vyjádření krajského koordinátora: Jak je uvedeno v příloze Zprávy (tabulka SVL) na území Zlínského kraje se sociálně vyloučené lokality nacházejí na území sedmi obcí, a to v Holešově, Kroměříži, Kunovicích, Starém Městě, Uherském Brodě, Valašském Meziříčí a Vsetíně. Počet SVL na území Zlínského kraje se oproti údajům ro roku 2022 nezměnil.

Tabulka 4 Terénní pracovníci v obcích v kraji (včetně ORP). Do tabulky 4 vyplňte údaje o terénních pracovnících, kteří na území obce pracují.

Název obce	Počet terénních pracovníků, zaměstnanců obce, realizujících intervence, které mají jako cílovou skupinu výhradně nebo pravděpodobně převážně Romy/Romky	Počet terénních pracovníků, zaměstnanců NNO, realizujících intervence, které mají jako cílovou skupinu výhradně nebo pravděpodobně převážně Romy/Romky
Bystřice pod Hostýnem	0	0
Holešov	1	1
Kroměříž	0	2
Luhačovice	0	0
Otrokovice	0	0
Rožnov pod Radhoštěm	0	0
Uherské Hradiště	0	1
Uherský Brod	0	1
Valašské Klobouky	1	2
Valašské Meziříčí	0	2
Vizovice	0	0
Vsetín	4	13
Zlín	0	1

- Uveďte, jaká byla v roce 2023 situace v kraji s ohledem na příchod Romů z Ukrajiny a jak probíhala jejich adaptace a integrace během celého roku. Zároveň uveďte prosím, jaká situace je v této oblasti k prosinci 2023.

Holešov: Nezaznamenali jsme nárůst Romů z Ukrajiny. Mezi neromskými Ukrajinci a Romy nebyly žádné konflikty, v jedné z naší lokalitě bydlí společně. Občas Romové vidí jako nespravedlivé, že se občané z Ukrajiny upřednostňují, co se týče přidělování bytů a sociálních dávek a také na trhu práce.

Rožnov pod Radhoštěm: V ORP Rožnov pod Radhoštěm je od roku 2022 jedna žena a tři děti. Opakovaně se řeší problémy se soužitím.

ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z. s.: V obcích, kde působíme, jsme nezaznamenali, že by zde přišli Romové z Ukrajiny. V roce 2023 mezi neromskými Ukrajinci a Romy nebyly žádné konflikty, ve dvou lokalitách, kde působíme, bydlí společně. Začátkem roku 2024 se ovšem situace mezi Romy a neromskými Ukrajinci se začala vyostřovat. Ve městě Holešov v lokalitě Bořenovská je situace nyní velmi vyostřená, Ukrajinci napadají Romy, k těmto konfliktům byla přivolána i PČR. Město Holešov v této lokalitě přidělilo městský byt jedné ukrajinské rodině, ta však v bytě fyzicky nebydlí a pronajímá tento byt nelegálně dalším Ukrajincům, o čemž město – potažmo TAS Holešov ví a situaci nijak nechce řešit. Obyvatelé této lokality mají strach, bojí se dalšího napadání. Občas Romové vidí jako nespravedlivé, že se občané Ukrajiny upřednostňují, co se týče přidělování bytů a sociálních dávek a také na trhu práce.

Vyjádření krajského koordinátora: Situace ve Zlínském kraji s ohledem na zanedbatelný příchod Romů z Ukrajiny je velmi příznivá. Zaznamenali jsme pouze vyostření situace v Holešově, ale to až v roce 2024. Po přijetí opatření se zdá, že se situace zlepšila.

3. Aktualizujte prosím, seznam SVL¹ v kraji, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny. Požadované údaje prosím vyplňte do přílohy č. 1 k této osnově, kterou tvoří seznam obcí, které byly v minulosti označeny jako takové, v jejichž správní působnosti se SVL vyskytují. V příloze č. 1 prosím aktualizujte sloupec 3. Počet SVL, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny a sloupec 4. Počet obyvatel v SVL a sloupec 5, do kterého prosím uveďte kvalifikovaný počet Romů žijících v daných SVL. **Zároveň prosím doplňte obce, které v dokumentu chybí a na jejichž území se SVL, ve kterých žijí převážně příslušníci romské menšiny, vyskytují (včetně dalších údajů), a to nejlépe v souladu se žádostí na výkon sociální práce (pokud je to možné) nebo na základě Vašeho subjektivního hlediska.** Zároveň také označte prosím obce, ve kterých došlo v roce 2023 ke snížení počtu SVL a uveďte, jak k této situaci došlo.

Valašské Meziříčí: Městské nájemní byty v bytových domech na ulici Schlattauerova. Domy s vyšším podílem sociálně znevýhodněných a vyloučených bytů, domácností. V bytovém domě se nachází celkem 72 bytů, počet osob je cca 157. Město Valašské Meziříčí, nájemní smlouvy. Občanská vybavenost hůře dostupná, od centra města (Náměstí) cca 2 km. Technický stav: standardní bydlení. Schlattauerova 538, 539, 540, 541, 542 a 577 – 72 bytů v 6-ti domech. Byty v režimu dostupného a sociálního bydlení (dle Pravidel pro pronajímání bytů ve vlastnictví města Valašské Meziříčí, které slouží především pro sociálně slabší, nízkopříjmové domácnosti a osoby znevýhodněné na trhu s bydlením. Fungují zde byty v režimu dostupného a sociálního bydlení (dle Pravidel Města VM). Městské nájemní byty v domě na ulici Zašovská 776. Bytový dům s vyšším podílem sociálně vyloučených bytů (domácností), míra koncentrace indikátorů sociálního vyloučení (např. nezaměstnanost, zadlužení, zvýšený počet příjemců dávek HN) je vyšší než v jiných částech města. V bytovém domě je 127 bytů, bydlí zde cca 267 osob. Vlastník domu Město Val. Meziříčí, nájemní smlouvy. Od občanské vybavenosti nedaleko, od centra města (Náměstí) cca 1300 metrů. Větší koncentrace sociálně slabého obyvatelstva. Technický stav: standardní bydlení, v minulém roce částečná rekonstrukce chodeb s výměnou oken a výmalba chodeb, průběžné opravy dle potřeby. V rámci prevence ztráty bydlení napomáhají sociální pracovníci řešit nepříznivé sociální situace spojené s nezaplacením nájmu, konflikty v sousedském soužití, nedodržování pravidel

---

¹ Za SVL považujeme prostor (dům, ulici, čtvrť), kde se koncentrují lidé, u nichž lze identifikovat znaky spojené se sociálním vyloučením. Tato místa jsou okolními obyvateli negativně symbolicky označována („špatná adresa“, „problémové místo“ apod.). Pro účely této Zprávy rovněž vykazujte POUZE SVL, kde žijí převážně příslušníci romské menšiny. Základní charakteristikou sociálního vyloučení je souběh faktorů, které výrazně omezují možnosti k (1) přístupu na otevřený trh práce, (2) přístupu k veřejným službám, včetně sociálních služeb či vzdělávání, (3) kontaktu se sociálním okolím, (4) řešení osobních krize (zadlužení, nemoc, apod.) a (5) politické participaci či omezují schopnosti a dovednosti těchto možností využívat. Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje etnicita.

sousedského soužití (nepořádek na chodbách, návštěvy „problematických“ osob – pod vlivem alkoholu, drog, zneužívání osob se sníženou mentální úrovní, atd.). Fungují zde byty v režimu dostupného a sociálního bydlení (dle Pravidel Města VM). V rámci ORP Romové žijí v Brankách, Kelči. Obývají starší rodinné domky v ne úplně uspokojivých technických stavech (některé rodiny tyto domky vlastní). V území se objevují soukromí majitelé, kteří skupují starší RD a následně je pronajímají sociálně slabým rodinám (i romským).

Diakonie ČCE Vsetín: Poschla 2082, 2083 (cca 200 Romů) – 2 domy, v každém domě 18 bytů ve velikosti 1+1, 2+1, celkem 36 bytů.

Jirásková 409 (cca 100 Romů) – 14 bytů ve velikosti 2+1, 2 byty 3+1

Další lokality – bydlení majority s minoritou:

Jirásková 1126 – romská minorita a majorita

Pod Pecníkem – romská minorita a majorita

Sušilova – romská minorita a majorita (Sušilova 1335 – 3 byty Romové z 42 bytů, Sušilova 1330 – 2 byty Romové z 44 bytů, Sušilova 1331 4 byty Romové z 44 bytů)

Rokytnice – romská minorita a majorita

Tyršova 1271,1272 – cca 100 Romů (Tyršova 1272/VI. – celkem 36 bytů, 9 bytů Romové; Tyršova 1272/V. – celkem 28 bytů, 7 bytů Romové, Tyršova 1272/IV. – celkem 28 bytů, 4 byty Romové; Tyršova 1272/III. – celkem 32 bytů, 6 bytů Romové; Tyršova 1271 – celkem 15 bytů + 23 bytů, 1 byt Romové)

Rodiny bydlí dále na ulici: U Hřiště, Smetanova, Rybníky, Dukelská, Ohrada, Turkmenská.

Vyjádření krajského koordinátora: Jak je uvedeno v příloze Zprávy (tabulka SVL) na území Zlínského kraje se sociálně vyloučené lokality nacházejí na území sedmi obcí, a to v Holešově, Kroměříži, Kunovicích, Starém Městě, Uherském Brodě, Valašském Meziříčí a Vsetíně. Počet SVL na území Zlínského kraje se oproti údajům ro roku 2022 nezměnil.

- Uvedte prosím, jaké byly v roce 2023 realizovány nebo publikovány dokumenty, které mohou nebo mají vztah k integraci romské menšiny nebo romské menšiny obecně žijící na území kraje. Jedná se zejména o strategické a koncepční dokumenty, výzkumy (studie, analýzy, statistické přehledy, monitorovací a jim obdobné evaluační závěrečné zprávy různých záměrů, tj. projektů atp.) a další podobné materiály vypracované ORP nebo krajem.

Požadované informace vyplňte prosím do tabulky 5. Při vyplňování prosím rozlište, zda se jedná o dokument explicitně se vztahující k romské menšině, či jde o dokument, který se týká obecných témat s možnou návazností na romskou menšinu. U dokumentů strategické povahy zároveň uveďte, zda jsou v souladu se Strategii rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030, případně, z jakého důvodu tomu tak není.

Tabulka 5 Dokumenty mající vztah k integraci romské menšiny nebo romské menšiny obecně vypracované v roce 2023

název dokumentu	druh dokumentu (výzkum/analýza/ příručka/strategie)	explicitně se vztahující k romské menšině (ANO/NE)	komentář (soulad se Strategii rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021–2030)
Kroměříž	Katalog poskytovatelů sociálních služeb v SO ORP Kroměříž	ANO	V souladu se strategií, řeší všechny problematiky
Zlín	Katalog poskytovatelů sociálních služeb (Průvodce sociálními službami ve Zlíně)	ANO	V souladu se strategií, řeší všechny problematiky
Zlín	Vybrané instituce na Zlínsku z pohledu (bez)bariérovosti	ANO	V souladu se strategií, řeší všechny problematiky
Zlín	Strategie rozvoje statutárního města Zlína do r. 2030 – Zlín 2030	ANO	V souladu se strategií, řeší všechny problematiky

Otrokovice: V rámci ORP nevznikl žádný dokument specificky zaměřen na integraci romské menšiny. Na úrovni obce neexistují materiály přímo vztahované k romské menšině. Na vybrané případy lze dle cílové skupiny (rodiny s dětmi, osoby ohrožené sociálním vyloučením, senioři a osoby se zdravotním postižením) aplikovat Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicu pro léta 2023 – 2025. Obecně se na romskou menšinu vztahují všechny strategické materiály města.

Koncepční a strategické dokumenty:

Komunitní plán sociálních služeb na Otrokovicu 2023-2025.

Integrovaný strategický rozvojový plán města Otrokovice 2014–2023

Strategický rozvojový plán města Otrokovice 2024–2034

Místní akční plán II ORP Otrokovice ve vzdělávání

Analýza dostupnosti a stavu soc. služeb

Strukturální a sociodemografická analýza

Koncepce sociálního bydlení v Otrokovicích

Soubor metodik sociálního bydlení v Otrokovicích

5. Uvedte, prosím, zda je v rámci komunitních plánů a strategických dokumentů ORP a kraje užíván pojem anticiganismus (uvedte konkrétně), příp. zda je s tímto pojmem v rámci ORP a kraje pracováno.

Vyjádření krajského koordinátora: Žádné z oslovených ORP v kraji neuvědlo, že by byl v rámci komunitních plánů a strategických dokumentů ORP používán pojem anticiganismus. Tento pojem je zmíněn v Koncepci romské integrace ve Zlínském kraji na léta 2020-2024.

6. V případě, že byl v roce 2023 ve Vašem kraji zřízen výbor pro národnostní menšiny či jiná platforma věnující se tomuto tématu, uveďte prosím **počet zástupců/zástupkyň romské menšiny v tomto výboru/platformě**. Zároveň prosím uveďte *počet zasedání výboru/platformy*, včetně základního výčtu témat, kterým se v roce 2023 věnovaly.

Vyjádření krajského koordinátora: V roce 2023 nebyl na území Zlínského kraje zřízen výbor pro národnostní menšiny ani jiná platforma věnující se tomuto tématu.

7. V případě, že výbor pro národnostní menšiny ve Vašem kraji nebyl zřízen, uveďte, zda byly v roce 2023 projednány možnosti jeho zřízení či byla vyvinuta nějaká aktivita, jejímž cílem bylo zřízení výboru pro národnostní menšiny?

Vyjádření krajského koordinátora: V roce 2023 nebyly projednány žádné možnosti ani nebyla vyvinuta aktivita k možnosti zřízení výboru pro národnostní menšiny ani jiné platformy věnující se tomuto tématu. Nikdo neprojevil zájem výbor zřídit. Mám za to, že není za daných okolností takovou platformu zřizovat.

8. U každého ze **statutárních měst či obcí**, kde byl výbor pro národnostní menšiny či jiná platforma věnující se tomuto tématu v roce 2023 zřízen/a, uveďte prosím **počet zástupců/zástupkyň romské menšiny v tomto výboru/platformě**. Zároveň prosím uveďte *počet zasedání výboru/platformy*, včetně základního výčtu témat, kterým se v roce 2023 věnovaly.

Vyjádření krajského koordinátora: Ve Zlínském kraji nebyly v roce 2023 zřízeny výbory, ani jiné platformy věnující se tomuto tématu.

9. Uveďte prosím názvy pracovních skupin či jiných platform napříč tématy na úrovni kraje a ORP, jejichž členové se sebeidentifikují jako příslušníci romské menšiny či členové romských a proromských nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“), včetně početního zastoupení těchto osob ve vztahu k celkovému počtu členů platformy a s rozdělením dle pohlaví. Zároveň uveďte stručné informace o tématech, kterým se zřízená platforma v roce 2023 věnovala. Jedná se např. o pracovní skupiny zabývající se sociálním začleňováním,

pracovní skupiny zabývající se komunitním plánováním (nikoli výbory pro národnostní menšiny).

Uherské Hradiště: V rámci komunitního plánování není pracováno s žádnou menšinou jako se samostatnou cílovou skupinou. V rámci pracovních skupin senioři, osoby se zdravotním postižením, osoby ohrožené sociálním vyloučením, rodiny s dětmi je na Romy nahlíženo komplexně jako na jakéhokoliv občana z cílové skupiny, jemuž je nabízena a následně i poskytována sociální pomoc či sociální služba.

Uherský Brod: V rámci komunitního plánování má ORP Uherský Brod pracovní skupinu Osoby ohrožené sociálním vyloučením. Členové pracovních skupin nejsou příslušníci romské menšiny ani členové NNO.

Valašské Meziříčí: Komunitní plánování sociálních a souvisejících služeb – pracovní skupina Lidé v krizi a nouzi – v pracovní skupině jsou zástupci neziskové organizace ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s (jeden muž a jedna žena – příslušníci romské menšiny). Pracovní skupina se zabývá naplňováním výše uvedeného Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko na roky 2022–2024. Níže uvádíme cíle, které v SPRSS zcela nebo částečně souvisí s romskou menšinou:

V oblasti podpory rodiny s dětmi

Nízkoprahové zařízení – rozšíření terénního programu práce s mládeží a s dětmi o 1 úvazek, zmapování potřeby terénního programu práce s mládeží a s dětmi v obcích mikroregionu.

Realizace programu zaměřeného na prevenci školního neúspěchu a sociálního vyloučení – dokončení SŠ vzdělání, snížení výskytu rizikového chování.

Vytvoření programu na posílení kompetencí rodin ohrožených sociálním vyloučením v oblasti péče o zdraví.

Zavedení a ukotvení pozice školního psychologa na každé ZŠ a SŠ v ORP:

- Na malých ZŠ částečný úvazek,
- Psycholog bude k dispozici i rodičům žáků a zaměstnancům školy.

Ukotvení stávajících služeb pro rodiče v konfliktu, a jejich rozvoj, rozšíření působnosti RKVC Emecčko na celé území Mikroregionu VM-K.

Vytvoření a realizace programu sladování rodinného a pracovního života s působností pro Mikroregion VM-K.

V oblasti podpory Osob ohrožených sociálním vyloučením

Udržení a/nebo zavedení programů prevence kriminality ve městě Valašské Meziříčí, např. domovník, asistent prevence kriminality apod.

Zavedení inovací v podpoře zaměstnávání lidí ohrožených sociálním vyloučením a dlouhodobou nezaměstnaností, např. posílením spolupráce se sociální rehabilitací

Vsetín: V rámci KPSS se schází Pracovní skupina Rodiny s dětmi (celkový počet 10 členů, z toho je 1 člen Rom). Témata řešená v r 2023 potřeby cílové skupiny, řešení aktuálních témat (bydlení pro mladé rodiny), zajištění sociálních služeb.

V rámci spolupráce s Odborem pro soc. začleňování (Agentura) vzniklo Lokální partnerství, kde je členem nezisková organizace Dživ Lačes z.s.. V rámci tohoto Lokálního partnerství mohou být dle potřeby ustanoveny PS zaměřené na různá témata. V r. 2023 byla realizována spolupráce v těchto oblastech – bydlení, dluhová problematika, zaměstnanost, bezpečnost, prevence a komunitní práce rozvoje vzdělávání Vsetínsko.

Vyjádření krajského koordinátora: Ve Zlínském kraji jsou pouze tři osoby, která se identifikují jako Romové a jsou členy Pracovní skupiny Rodiny s dětmi v rámci KPSS ve Vsetíně a Lidé v krizi v rámci KPSS ve Valašském Meziříčí.

Institucionální zabezpečení, politika romské integrace a dotační programy na úrovni kraje a ORP

10. Uvedte prosím do tabulky 6 počet pracovníků ORP v kraji vykonávající agendu v celém správním obvodu podle § 6 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně uvedte počet pracovníků ORP v kraji, kteří zajišťují integraci příslušníků romské menšiny ve správním obvodu ORP v kraji (dále jen „romští poradci“), tzn. ty, kteří mají funkci „romský poradce“ uvedenou přímo v náplni práce.

Tabulka 6 „Romští poradci“ na ORP a jejich pracovní úvazky

název ORP	zařazení v rámci obecního úřadu (do organizační struktury)	velikost úvazku, na který vykonávají funkci RP	Komentář
Bystřice pod Hostýnem	Odbor sociálních věcí	0	Sociální pracovnice, agendy sociální práce a veřejné opatrovnictví
Holešov	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	0,2	Pracovník vykonává zároveň funkci veřejného opatrovníka, zvláštního příjemce důchodu, má gesci komunitní plánování a romského poradce.
Kroměříž	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví	0	Sociální pracovník a kurátor pro dospělé, sociální práce s Romy je prováděna v rámci standardní sociální práce bez rozdílu etnika
Luhačovice	Odbor sociální	0	Pracovník zároveň vykonává funkci vedoucí odboru
Otrokovice	Odbor sociální, oddělení sociální pomoci	0	Vedoucí oddělení
Rožnov pod Radhoštěm	Sociální odbor	0,01	Pracovník zároveň vykonává funkci vedoucího
Uherské Hradiště	Odbor sociálních služeb, oddělení plánování sociálních služeb (vedoucí oddělení)	0	Agendě se sekundárně věnuje také další pracovnice oddělení
Uherský Brod	Odbor sociálních věcí	0	Sociální pracovnice
Valašské Klobouky	Odbor sociálních věcí	0,25	Pracovník vykonává zároveň funkci sociálního pracovníka na úvazek 0,5, veřejného opatrovníka 0,25 a romského poradce, koordinátora komunitního plánování v součtu 0,25 úvazku
Valašské Meziříčí	Odbor sociálních věcí	0	Vedoucí oddělení sociální práce a sociálních služeb - vykonává funkci vedoucí oddělení, sociálního kurátora, sociálního pracovníka, romského koordinátora, protidrogového koordinátora
Vizovice	Sociální odbor	0	Pozice romského poradce zřízena není, v náplni práce jako vedoucí soc. odboru mám uvedeno: „plní úkoly napomáhající výkonu práv příslušníků romské komunity a příslušníků národnostních menšin a jejich integraci do společnosti“ což by se mohlo v důsledku brát jako „funkce“ romského poradce, na tuto funkci ale není stanoven žádný pracovní úvazek, je to řešeno pouze popisem náplně práce.
Vsetín	Odbor sociálních věcí	0,2	Pracovník zároveň pracuje na pozici terénní soc. pracovník na úvazek 0,8 v TSP, org. složce Města Vsetín.
Zlín	Oddělení sociálních věcí	0,1	Sociální pracovnice
Celkem		0,76	

11. Uvedte nejdůležitější informace k institucionálnímu rozvoji funkce „romský poradce“. Uvedte, zda došlo v roce 2023 k rozvoji a posílení sítě romských poradců v kraji, případně konkrétní důvody, které zřízení této funkce brání.

Vyjádření krajského koordinátora: Na základě podkladů ke Zprávě vyplývá, že v roce 2023 nedošlo na území Zlínského kraje k rozvoji a posílení sítě romských poradců. Vzhledem k situaci a počtu podílu romského obyvatelstva v kraji a počtu SVL vede agendu spolu s dalšími

agendami ve většině měst kontaktní osoba, která spolupracuje s krajským koordinátorem, není to však z titulu zařazení v pozici romského poradce.

12. Do tabulky 7 prosím uveďte výčet nejvýznamnějších romských a proromských nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“)² v kraji. **Názvy NNO uvádějte v souladu s Veřejným rejstříkem a Sbírkou listin. Zároveň uvádějte NNO, které působí i mimo krajské město.**

Tabulka 7 Nejvýznamnější romské a proromské NNO působící v kraji

název organizace	zaměření NNO (volnočasové aktivity, vzdělávání, kulturní aktivity apod.)
ARGO, z.s. Společnost Dobré vůle Zlín	Terénní sociální práce s romskou komunitou ve všech oblastech poradenství
Diakonie ČCE Vsetín	SAS pro rodiny s dětmi Mozaika, NZDM pro děti a mládež
Charita Vsetín	NZDM Zrnko
Charita Holešov	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (Nízkoprahový klub COOLNA)
Dživ Lačes, z. s. Vsetín	Volnočasové aktivity, kulturní aktivity, oblast vzdělávání, oblast osobního rozvoje, oblast vzájemného soužití
Charita Valašské Meziříčí	NZDM Zastávka, SAS pro rodiny s dětmi, AD pro matky s dětmi
Azylový dům pro matky s dětmi Vsetín	AD pro matky s dětmi, TAS pro rodiny s dětmi, Sociálně - pedagogická poradna
Romodrom o. p. s.	Společnost je zaměřená na odborné sociální poradenství Romům
Společnost Podané ruce o.p.s., Kroměříž	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež - individuální poradenství, krizová intervence, informační servis individuální či formou besed a preventivních přednášek, volnočasové aktivity coby nástroj navázání kontaktu s klienty, ambulantní i terénní forma
Charita Bystřice pod Hostýnem	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež SOS Kajuta Bystřice pod Hostýnem - volnočasové centrum pro děti a mládež
Gitano drom, z.s. Valašské Meziříčí	Zájemové sdružení, které se podílí na pomoci romských studentům vyplňovat volný čas (konkrétní aktivity sdružení nám nejsou známy)

13. Do tabulky 8 uveďte prosím názvy všech dotačních programů financovaných z rozpočtu kraje, případně obce, kde je cílovou skupinou mj. romská menšina či svým zaměřením romskou menšinu podporují. Pokud je to možné, uveďte prosím do komentáře, jaké konkrétní aktivity příjemci dotací v této oblasti v roce 2023 realizovali.

Tabulka 8 Dotační programy hrazené z rozpočtu kraje, případně obce na podporu romské menšiny

název programu	poskytovatel (kraj, obec)	komentář
Program pro poskytování finanční podpory z rozpočtu Zlínského kraje k zajištění dostupnosti sociálních služeb na území ZK 2023	Zlínský kraj	
Obědy do škol	Zlínský kraj	
Ovoce a zelenina do škol	Zlínský kraj	
Mléko do škol	Zlínský kraj	
Dotační titul města – oblast kultury	Město Rožnov pod Radhoštěm	Festival Romská PÍSEŇ – dotace ve výši 30 000 Kč
Program na podporu nestátních neziskových organizací v oblasti prevence rizikových typů chování RP07-24	Zlínský kraj	Volnočasové aktivity v registrovaných nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež (prioritně v obcích s rozšířenou působností)
Program pro poskytování dotací z rozpočtu města Vsetín na činnost NNO v soc. oblasti v r. 2023	Město Vsetín	Diakonie Vsetín, Charita Vsetín, NA CESTĚ – všechny zmíněné organizace zajišťují registrované sociální služby na území města Vsetín

ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z. s.: Program pro poskytování finanční podpory z rozpočtu Zlínského kraje k zajištění dostupnosti sociálních služeb na území Zlínského kraje. Města malou částkou na sociální službu „Terénní programy“ sice přispívají, ale integraci romské menšiny neplní, a to i přesto, že jsou na to vládní dokumenty. Bylo by přínosné, kdyby např. MV ČR dohlíželo nad

² Mezi nestátní neziskové organizace patří: spolky, ústavy, účelová zařízení církví, obecně prospěšné společnosti, nadace nebo nadační fondy.

integrací romské menšiny prostřednictvím měst a obcí v ČR. Na dofinancování sociální služby se podílí města Kroměříž, Valašské Meziříčí, Uherský Brod, Kunovice, Holešov a Uherský Ostroh.

14. Uvedte prosím, zda ve Vašem kraji byla specificky řešena situace romských žen, romských LGBTQ+ a dalších zvlášť zranitelných skupin, případně jakým způsobem a jací aktéři se na tomto tématu podíleli.

Holešov: Některé ženy se na nás obrátily s pomocí ohledně sepsání žádosti o odškodnění za nezákonnou sterilizaci a při komunikaci s MZČR.

Krajské ředitelství Policie Zlínského kraje: Policie České republiky nevede žádnou evidenci příslušníků národnostních menšin. Policie ČR nesmí zpracovávat osobní údaje, které vypovídají o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském vyznání či filozofickém přesvědčení nebo členství v odborech, a zpracování genetických údajů, biometrických údajů za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby a údajů o zdravotním stavu či o sexuálním život nebo sexuální orientaci fyzické osoby. Vzhledem k výše uvedenému k žádnému specifickému řešení situace romských žen a dalších zvlášť zranitelných skupin nedošlo. Co se týká obecně komunity LGBTQ+, tak prozatím jsou specifika různých situací na počátku, bezpečnostní sbor vzdělává své příslušníky v této oblasti, nicméně prozatím nejsou podrobnější informace k dispozici.

ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z. s.: Romským ženám, kterých se odškodnění týkalo, pomohli terénní pracovníci Arga se sepsáním žádosti o odškodnění za nezákonnou sterilizaci a pomáhali také při komunikaci s MZČR. Několik žen již odškodnění obdrželo, několika bylo zamítnuto a některé stále čekají na vyjádření.

Vyjádření krajského koordinátora: Ve Zlínském kraji byla specificky řešena pouze situace romských žen vztahující se k žádostem o odškodnění na nezákonnou sterilizaci. Na tomto se podílely jak pracovníci městských úřadů, tak i pracovníci neziskových organizací.

Situace Romů v oblasti vzdělávání

15. Zhodnoťte prosím situaci Romů v oblasti vzdělávání (ve všech stupních). Uvedte, zda jste zaznamenali nějaké významné trendy v této oblasti (např. segregované školy, vývoj v oblasti předškolního vzdělávání)

Holešov: Velkou podporou a pomocí je v ORP Holešov pro romské děti COOLNA, která pomáhá s přípravou romských dětí do škol. Cca 50 % romských dětí využívá ve škole asistenta, není se čemu divit, neboť někteří romští rodiče sami nemají ukončené základní vzdělání. Co se týká předškolního vzdělávání, občas je nutné rodinu upozornit na to, že je předškolní vzdělávání povinné a hlavně, jak je důležité.

Kroměříž: Situace v oblasti vzdělávání je v Kroměříži dlouhodobě stejná – počet MŠ je stejný – 8 MŠ a 4 odloučená pracoviště, 1 soukromá školka Kašpárek na ul. Malý Val. Případy absence dětí v povinném předškolním vzdělávání nebyly řešeny – pokud se děti povinné výuky nezúčastňují, rodiče je omlouvají. Nejvíce romských dětí je hlášeno na MŠ Žižkova, nedaleko bytového domu na ul. Albertova, tzv. Děvín, kde je koncentrace romských rodin. Nedá se ovšem říct, že by MŠ byla segregovaná, vzhledem k tomu, že u romských rodin je stále trendem neustálé stěhování, tudíž děti se do MŠ nahlásí a pak zase odchází. Odbor školství tělovýchovy na Městském úřadě Kroměříž má nastavenou intenzivní spolupráci s Azylovým domem pro ženy a matky s dětmi, kdy po přestěhování konkrétních dětí na Azylový dům se děti ihned zapisují do MŠ i ZŠ a taktéž zase Azylový dům po odchodu matek informuje odbor školství, že děti již ve městě nebydlí. Základní školství – 6 ZŠ, 1 církevní, 1 ZŠ speciální na ul. 1.máje, 1 Základní škola a Mateřská škola Kroměříž, F. Vančury. Nejvíce romských dětí na navštěvuje ZŠ Zachar, opět v souvislosti s bytovým domem „Děvín“, který je umístěn v blízkosti školy. Ve škole je také zaměstnáno nejvíce asistentů pedagoga ze všech ZŠ v Kroměříži a to 16 asistentů. Nicméně nutno poznamenat, že během roku 2023

se zde řešilo na druhém stupni pouze 13 přestupků kvůli zameškané docházce u starších dětí, a to v počtu 9 dětí z romských rodin, 4 děti z majoritní společnosti.

Otrokovice: V roce 2023 nehrozilo v ORP nebezpečí vzniku segregovaných škol. V Otrokovicích nejsou školy s vyšším počtem romských dětí, žáků a studentů, odhadovaný počet romských žáků na všech školách je do desíti. Romské děti řeší v zásadě stejné problémy jako děti ostatní. Vzdělávání v MŠ je pro Romy dostupné, kapacity v MŠ jsou dostatečné. Romské děti mají v Otrokovicích bezproblémový přístup k předškolnímu vzdělávání bez jakékoliv diskriminace. Problémem může být úhrada za MŠ, nicméně poslední ročník MŠ je již bezplatný. Zápis proběhl bez specifických problémů vztažených k Romům. Rozdíly mezi dívkami a chlapci nebyly pozorovány.

Uherské Hradiště: V MŠ a ZŠ v Kunovicích není žádná segregace žáků. Romští žáci se účastní i kroužků stejně jako ostatní děti. Segregované školy v ORP nejsou, významné trendy v oblasti vzdělávání jsme nezaznamenali. Do MŠ, ZŠ v ORP UH chodí minimální počet Romů. V Uh. Ostrohu a obcích spadajících do jeho působnosti v rámci soc. práce nebylo zaznamenáno v oblasti vzdělávání romských dětí jejich vyčleňování či jiné znevýhodňování vůči jejich vrstevníkům, děti navštěvují běžné školní třídy.

Zákonní zástupci přistupují k oblasti vzdělávání jak předškolního, tak základního, většinou povrchně. Spolupráce sociálního oddělení Městského úřadu ve St. Městě a Základní školy ale funguje velmi dobře – sociální oddělení je informováno jak o neomluvených absencích, tak o nedoplatcích v programu školní pokladny. Poté je navštíví sociální pracovník v domácnosti, kdy je daná situace prodiskutována a ve většině případů dojde k nápravě.

Uherský Brod: Romské rodiny jsou motivovány k pravidelné docházce do mateřských i základních škol. Dětské skupiny nenavštěvují z finančních důvodů.

Rožnov pod Radhoštěm: V dané oblasti nebyly zaznamenány žádné trendy vybočující z celorepublikového průměru. Z dostupných dat nevyplývá existence segregovaných škol na území našeho města.

Valašské Meziříčí: Ve Valašském Meziříčí je společně kvalitní vzdělávání romských i neromských dětí běžnou praxí, MŠ jsou pro tyto děti otevřené a běžně je přijímají. Poskytují jim možnost účasti v projektech na stravu zdarma. Vytvářejí příležitosti při svých akcích pro setkávání romských i neromských rodin s cílem zlepšovat vzájemné vztahy. Pedagogové se snaží o nastavení příznivého a přátelského klimatu.

Před zápisem do základní školy jsou pořádána setkání dětí i jejich rodičů s cílem seznámit je s potřebnými dovednostmi pro úspěšný vstup do školy. Jsou připravována i setkání se školními a psychologickými odborníky, která jsou opět společná. Pedagogové se snaží zvyšovat důvěru a především motivaci romských rodičů, aby děti do škol posílali.

Školy úzce spolupracují s externím pracovníkem I. Kandráčem z neziskové organizace ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z. s., který pomáhá řešit krizové situace nebo jim předchází. Na ZŠ Masarykova (kde je nejvíc romských žáků), škola rozšířila školní poradenské pracoviště o pozice školního asistenta pro sociálně ohrožené studenty a speciálního pedagoga. V rámci projektu škola uskutečnila tři schůzky se zákonnými zástupci dětí ze sociálně ohroženého prostředí v rozmezí pěti měsíců. Všechna tato opatření měla pozitivní dopad na vztahy i vzájemnou komunikaci.

Vsetín: Rodiče řeší školní docházku ve většině případů až v době, kdy je povinná, tzv. předškolní vzdělávání, ve kterém děti setrvávají cca 2 roky, protože většině z nich rodiče zajišťují odklad školní docházky z důvodu školní nezralosti. Předškolní vzdělávání probíhá v běžných MŠ dle spádovosti podle trvalého bydliště. Povinnou školní docházku plní poměrně dost dětí v ZŠ a MŠ Turkmenská (z podnětu rodičů), ostatní děti jsou rozmístěny v běžných ZŠ podle spádovosti. Po splnění povinné školní docházky se do dalšího studia zapojuje minimum žáků, kteří směřují zejména na e-obory odborných učilišť. Ostatní vycházející žáci se evidují na Úřad práce.

Zlín: Romských dětí je ve zlínských školách minimum. V rámci ORP nám není známo. Přesto – na Odboru školství a sportu Magistrátu města Zlína je roku 2016 realizován projekt Místní akční plán

rozvoje vzdělávání v ORP Zlín (dále jen MAP, nyní realizujeme MAP IV v rámci operačního programu Jan Amos Komenský). Hlavní myšlenkou projektu MAP IV je společné informování, vzdělávání a plánování partnerských aktivit pro následné řešení místně specifických problémů a potřeb, a to i ve smyslu sociálním. Kroky projektu vedou k rovnému přístupu a adekvátní podpoře, ať už se jedná o děti a žáky ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí, děti a žáky zdravotně postižené a znevýhodněné nebo žáky nadané, tak aby mohli dosahovat co nejlepších osobních výsledků ve vzdělávání. Dílčí cíle projektu jsou zaměřeny na řešení problémů nastavení rovných příležitostí ve vzdělávání uvnitř školy, v území i v domácím prostředí. Pracovní skupina pro rovné příležitosti, zřízená v rámci projektu MAP IV, je složená z odborníků způsobilých k řešení dané problematiky. Projednává podklady a dokumenty v rámci realizace místního akčního plánování a poskytuje prostor pro výměnu zkušeností. Zaměřuje se na vzájemné vzdělávání, přenos zkušeností a informací, na odborně vedenou diskusi o problematice nastavení rovných příležitostí a na selektivnost vzdělávacího systému a škol. Posuzuje navržené aktivity v akčních plánech, zda jsou v souladu se zásadou rovného přístupu ke vzdělání. Vytváří popis stávajícího stavu této problematiky v území, popisuje příčiny a navrhuje aktivity, které pomohou nastavit rovné příležitosti a eliminovat selektivitu. Činnost celého projektu je pravidelně sledována v monitorovacích zprávách zasílaných řídicímu orgánu MŠMT.

Odbor školství, mládeže a sportu KÚZK: Odbor školství, mládeže a sportu KÚ ZK nezaznamenal žádné významné výkyvy či trendy, které by se projevíly v oblasti vzdělávání romských dětí a žáků. V rámci Zlínského kraje existují oblasti s vyšším počtem romských obyvatel, což se logicky odráží ve vyšším počtu romských žáků v některých, zejména základních školách, ovšem v žádném případě nelze hovořit o školách segregovaných. Předškolní vzdělávání dětí z romských rodin probíhá ve Zlínském kraji vyhovujícím způsobem. Povinného předškolního vzdělávání se účastní všechny děti v odpovídajícím věku, mateřské školy navštěvuje i velké množství dětí mladších. Spolupráce s romskými rodinami v této oblasti se stále zlepšuje, částečně i z důvodu jejich lepší informovanosti v oblasti vzdělávání. Informace k předškolnímu vzdělávání jsou zveřejňovány průběžně na informačním webu Odboru školství, mládeže a sportu Zlínského kraje www.zkola.cz. V rámci tohoto webu jsou mimo jiné pravidelně v sekci Rodiče a veřejnost publikovány informace týkající se pozitivního vlivu předškolního vzdělávání.

ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z. s.: Romské děti o vzdělání v převážné většině mají zájem, často se však stále setkávají s tím, že jsou vyčleňovány z kolektivu. Ve třídě nemají kamarády, přestávky ve škole tráví sami a od spolužáků sklízí posměšky. Necítí se v takovém kolektivu dobře a raději jsou doma. Učitelé se moc třídnímu kolektivu a jeho stmelování nevěnují, mají dost jiné administrativní práce, které se věnují. Máme za to, že nemalou vinu na tom má také to, že rodiče dětí si nemohou dovolit hradit obědy ve škole. Pokud by každá škola využila programu Obědy do škol, mohly by děti z chudých rodin trávit čas při obědě s ostatními a také po obědě navštěvovat družinu a tímto být více v kolektivu spolužáků, kamarádit se a lépe zapadnout. Co se týká předškolního vzdělávání, občas je nutné rodiny upozornit, že je předškolní vzdělávání povinné a hlavně, jak je důležité. Rodiče často nemají na pomůcky ve škole, s čímž jim naše organizace pomáhá ve spolupráci s nadacemi a také Úřady práce na začátku školního roku. Často také pomáháme prostřednictvím nadací s hrazením škol v přírodě, lyžařských výcviků a velmi také se zájmovou činností dětí (taneční kroužky, jazykové kroužky, sportovní kroužky), kde děti dosahují velkých úspěchů a mohou tak zažívat pocit výjimečnosti. Velký problém zaznamenáváme při nástupu na střední vzdělávání, kdy romské děti pociťují, že jsou vyčleňovány z řad spolužáků a bohužel se stává, že i učitelé mají na romské děti rasistické narážky. Vidíme jako vhodné, aby na učilištích a středních školách působily něco jako asistenti (poradci) zaměstnanci z řad Romů, aby se tyto děti cítily ve škole dobře a měly se na koho obrátit, pokud nastane nějaký problém a v těchto asistentech měly oporu. Velmi často se stává, že dětí střední školy nedokončí, ukončují studium v prvním ročníku, protože se necítí v kolektivu dobře. Co se týče podpory dětí při studiu na středních školách, pomáháme rodičům také při zprostředkování financování studia, ubytování a stravy. Prostřednictvím nadací zajišťujeme také notebooky pro děti, aby se mohly věnovat školní výuce.

Diakonie ČCE Vsetín: Potýkáme se hned s několika problémy. Ve Vsetíně romské děti často končí v praktické škole, není plněna povinná školní docházka a školy tyto situace neřeší. Dalším problémem je mimoškolní vzdělávání romských dětí. Zamýšleli jsme se, do jaké míry je nutné, aby

měly tyto děti nastaveny individuální plány, které nejsou ze strany rodičů plněny. V návaznosti na námi řešená témata proběhla schůzka s vedoucí Odboru školství ve Vsetíně. Většina romských mladých ne SŠ/SOU nenastoupí, případně je studium předčasně ukončeno.

Charita Holešov: Uživatelé nízkoprahového klubu COOLNA z řad Romů navštěvují převážně 3. ZŠ v Holešově, případně "praktickou" ZŠ na ulici Školní. Zaznamenáváme vysoký počet zameškaných (omluvených) hodin - běžně nad 100. Co se týče návazného středního vzdělání, nejčastěji volí místní holešovské učiliště. Obecně mají romští uživatelé služby potíže s úspěšným dokončením středního vzdělání a studium často vzdávají. Doma mají jen slabou podporu v oblasti vzdělávání. Priority rodin leží jinde, vzdělání mezi ně nepatří. Rodiče také nemají sami dostatek vědomostí a znalostí na to, aby mohli svým dětem pomoci se školní přípravou.

Vyjádření krajského koordinátora: Předškolní vzdělávání ve Zlínském kraji u dětí z romských rodin probíhá vyhovujícím způsobem, povinného předškolního vzdělávání se účastní všechny děti v odpovídajícím věku, mateřské školy navštěvuje i velké množství mladších dětí. Spolupráce s romskými rodinami v této oblasti se stále zlepšuje, částečně i z důvodu lepší informovanosti. Pokud se děti z romských rodin neúčastní předškolního vzdělávání v celé délce, pak je častým argumentem rodičů těchto dětí nedůležitost vzdělání a s tím spojené zbytečné výdaje. Matka je v domácnosti, pečuje o další děti, nebo je nezaměstnaná. Ve Zlínském kraji jsme za sledované období nezaznamenali nějaké významné trendy. Segregované školy na území kraje nevidujeme.

16. Uvedte prosím, zda byly ve Vašem kraji v roce 2023 realizovány informační semináře o možnostech a přínosech vzdělávání pro romské žáky a studenty. V případě že ano, uveďte prosím, kdo tyto semináře pořádal, včetně odhadu počtu zúčastněných Romů.

Rožnov pod Radhoštěm: Nejsme si vědomi, že by v našem regionu bylo realizováno nějaké specifické školení zaměřené konkrétně na romskou komunitu. Nicméně, i bez specifického zaměření na romskou komunitu, se v Rožnově pod Radhoštěm v roce 2023 konaly různé semináře a aktivity týkající se inkluzivního vzdělávání. Tyto semináře mohly zahrnovat i informace relevantní pro romskou komunitu, i když nebyly výhradně pro ni určeny.
(viz. <http://www.maproznovsko.cz/category/akce-a-pozvanky/>).

Zlín: V roce 2023 rámci MAP III statutární město Zlín pro podporu rozvoje klíčových kompetencí, potenciálu každého žáka a podporu rovných příležitostí pořádal mimo jiné také:

- pravidelné jednání pracovních skupin pro čtenářskou gramotnost, matematická gramotnost a pracovní skupiny pro rovné příležitosti ve spolupráci s rodiči,
  - přehlídku technické tvořivosti mládeže ve spolupráci s DDM Astra,
  - setkání školních parlamentů pod názvem „Tvoříme školu“ ,
- V rámci nastavení rovných příležitostí nikdo účastníky dle národností neviduje.

Vyjádření krajského koordinátora: Pokud v našem kraji byly v průběhu roku 2023 realizovány informační semináře o možnostech a přínosech vzdělávání pro romské žáky a studenty, pak to bylo na úrovni ORP viz. výše. Krajský úřad nerealizoval semináře s tímto zaměřením.

Situace v oblasti zaměstnanosti

17. Zhodnoťte prosím vývoj situace v oblasti zaměstnanosti Romů v kraji. Dále uveďte, jaké nástroje aktivní politiky zaměstnanosti poskytované Úřadem práce ČR jsou dle Vašeho názoru nejvíce využívány Romy.

Bystřice pod Hostýnem: Romové využívají nabídky brigád.

Holešov: Situace v oblasti zaměstnanosti je stále špatná, systém dávek v ČR je nastavený tak, že je lepší si situaci nezlepšovat a čekat na pomoc od státu. Statisticky nelze dohledat kolik % Romů v ORP Holešov pracuje a kolik je na úřadu práce, neboť se všichni nehlásí k romské menšině.

Otrokvice: Úřad práce ČR tyto údaje neviduje s odůvodněním, že je nemůže sledovat. Z naší činnosti je nám známo, že Romové mohou využívat všechny dostupné programy APZ (VPP apod.), nicméně jejich využívání je nízké, limitně se blíží nule.

Uherské Hradiště: Není nám známo, že by Romové v Kunovicích využívali nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. Město zaměstnává dva Romy. Nejvíce je využíván dávkový systém. Romové ve St. Městě nevyužili žádné nástroje aktivní politiky. Mají možnost využít veřejné služby na městském úřadě, ale většinou si přinesou potvrzení od lékaře, že nemohou nastoupit (alergie apod.). Dále sdělují, že je nepřijmou do zaměstnání z důvodu romského původu. V Uh. Ostrohu bylo využito dotační podpory ÚP – zřízení pracovní pozice v rámci technických služeb města – pracovní smlouva s dotací na mzdu z ÚP.

Uherský Brod: Úřad práce ČR, pobočka v Uherském Brodě nabízí projekty pro různé cílové skupiny, které může využít i romská populace. Jedná se o projekty OZP, Záruky pro mladé, Nová etapa, Věk není překážkou. Projekt Šance na práci ve ZK, je určen pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené. Romové nemají zájem o tyto projekty, nevyužívají je.

Rožnov pod Radhoštěm: Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti a projekty realizované Úřadem práce ČR jsou nabízeny všem uchazečům o zaměstnání dle individuálního posouzení jejich situace a specifik jednotlivých projektů.

Valašské Meziříčí: ÚP ČR nijak nezjišťuje, zda klienti jsou z romské menšiny. Ke všem klientům přistupuje stejně. V oblasti zaměstnanosti jsou uchazeči o zaměstnávání podporováni různými opatřeními, které mají vést k umístění na volném trhu práce. Podpora zaměstnávání formou dotovaných pracovních míst se týká osob se zdravotním postižením, osob s malými dětmi, žen po návratu z rodičovské dovolené, osob na 50 let věku, osob po VTOS, osob sociálně vyloučených atd.. Všem klientům jsou nabízeny možnosti odborného poradenství a rekvalifikací. Snaha ÚP ČR také o návrat mladých nezletilých uchazečů o zaměstnání do vzdělávání, tj. návrat, nebo i první nástup ke studiu na střední škole a učilišti. Pracovníci terénních programů uvádí: Neochota některých se zapojit do pracovního procesu i přes snahu soc. služby, terénní soc. pracovníci dochází za klienty a informují je o pracovních možnostech.

Vsetín: Zaměstnavatelé projevují minimální zájem a ochotu zaměstnat romského pracovníka, zpravidla ze stejných důvodů: nízká úroveň vzdělání, nedostatečné odborné znalosti, minimální předchozí pracovní zkušenosti, zdravotní omezení, časté absence, nedostatečné nebo žádné předchozí pracovní návyky, nedostatečné sociální kompetence, neochota přizpůsobit se stanoveným pracovním podmínkám, exekuce, předsudky ze strany některých zaměstnavatelů, předchozí negativní zkušenosti zaměstnavatelů. Dříve byly využívány zejména VPP v rámci Technických služeb města Vsetín, přičemž zaměstnávání byli převážně muži. Aktuálně není známo, jestli jsou VPP ještě využívány.

Zlín: Úřad práce nemůže poskytovat údaje o zaměstnanosti Romů. Z vlastní činnosti je nám však známo, že při uplatňování nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti nejsou rozdíly mezi občany kvůli národnosti či etnickému původu.

ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z. s.: Situace v oblasti zaměstnanosti Romů je stále špatná, převážná část Romů pracovat chce, ale bohužel se stále setkávají s diskriminací ze strany zaměstnavatelů. Romům jsou nabízeny převážně dohody o provedení práce, či jim dokonce zaměstnavatelé sami nabízejí práci na černo. Romové jsou stále ve svízelné situaci, a tak si myslíme, že se toto chování zaměstnavatelů dá v podstatě nazvat jakýmsi vydíráním. Je bohužel smutné, že tito zaměstnavatelé jsou trestáni jen velmi málo a navíc pokutami, které je existenčně neohroží a jedou tak dále ve svých kolejích. Tímto svým chováním tito nezodpovědní zaměstnavatelé útočí na slabinu těchto zoufalých lidí, kteří se chtějí mít lépe, chtějí pracovat a normálně žít, tak tedy se nezřídky stane, že na tuto nabídku kývnou. Úřady práce tyto zaměstnavatele nijak nepostihují. Kontroly ze strany úřadů práce vůči zaměstnavatelům jsou stále dostačující. Mám za to, že by Úřady práce měly nabízet rekvalifikační kurzy, jako např. pomocný kuchař, pomocná švadlena, zahradník, truhlář, práce s křovinořezem apod., aby se pak na trhu práce mohli uplatnit i uchazeči

se základním vzděláním. Bylo vhodné, aby úřady práce navázaly spolupráci s učiteli v regionu. Úřad práce by mohl poskytovat poradenství k udržení zaměstnání, ze zkušeností víme, že často Romové, kteří nastoupí do zaměstnání vůbec neví, že mohou čerpat bonusy na děti a často si také myslí, že pokud mají exekuci, tak jim zaměstnavatel vše vezme – nejsou informováni o nezabavitelných částkách. Dalším problémem je také to, že i když zaměstnavatel Roma přijme do zaměstnání, Rom jako zaměstnanec se v kolektivu necítí dobře, kolektiv ho odmítá jako rovnocenného kolegu, čelí různým posměškům a narážkám a jen opravdu silný jedinec toto dokáže překonávat, ovšem na jak dlouho? Člověk, který je dlouhodobě vystavován posměškům a narážkám toto dlouhodobě nevydrží. Zlínský kraj poskytl v roce 2023 dotaci ve výši 200.000 Kč na projekt „Domovníci v lokalitách Zlínského kraje. Jedná se o domovnictví v lokalitě Uherský Brod - Větrná a Holešov – Bořenovská. Tuto činnost považujeme za velmi osvědčenou metodu, jak udržet čistotu v lokalitách a zároveň nerozdmýchávat nesnášenlivost mezi většinového obyvatelstva, které žije poblíž těchto lokalit. Zkušenosti z měst, kde domovníci působili, hovoří o spokojenosti jak představitelů měst, tak i občanů žijících v blízkosti. Domovníci nejen uklízí, ale dohlíží také nad chováním obyvatel a jsou prostředníky při řešení problémů. Přidělenou dotaci podporuje Zlínský kraj zvýšením zaměstnanosti u Romů. V předchozích letech se domovnictví osvědčilo, proto bychom rádi v této aktivitě pokračovali. Zaměstnaní Romové na těchto pozicích si osvojili pracovní návyky a projevují zájem o tuto práci i v dalších letech.

Diakonie ČCE Vsetín: Vnímáme zlepšení této situace. Místní Romové mají zájem pracovat, reagují na nabídky práce a s prosbou o pomoc se obrací na naši službu.

Vyjádření krajského koordinátora: V oblasti zaměstnanosti Romů je situace stále špatná a nemění se až na výjimky k lepšímu. Zaměstnavatelé projevují minimální zájem a ochotu zaměstnat romské pracovníky. Důvodem jsou zejména neochota přizpůsobit se stanoveným pracovním podmínkám, exekuce, předsudky ze strany některých zaměstnavatelů, předchozí negativní zkušenosti zaměstnavatelů, nízká úroveň vzdělání, nedostatečné odborné znalosti, zdravotní omezení, časté absence, nedostatečné nebo žádné předchozí pracovní návyky a nedostatečné sociální kompetence. Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti a projekty realizované Úřadem práce ČR jsou nabízeny všem uchazečům o zaměstnání dle individuálního posouzení jejich situace a specifík jednotlivých projektů.

18. Uveďte prosím, jakým způsobem dochází k využití sociální ekonomiky (sociální podnikání, sociální zemědělství) ve Vašem kraji jako nástroje řešení nezaměstnanosti Romů. Dále uveďte dostupnost těchto aktivit v kraji, odhadovaný počet zúčastněných Romů a reálné přínosy (případně příklady dobré praxe) sociální ekonomiky.

Vyjádření krajského koordinátora: Žádné ORP nesdělilo informace k využití sociální ekonomiky na svém území. Tyto nástroje nezaměstnanosti Romů nejsou v kraji využívány.

19. Uveďte, zda se ve Vašem kraji realizují programy specificky zaměřené na zaměstnanost romských žen, včetně příkladů dobré praxe (např. specifické programy NNO).

Vyjádření krajského koordinátora: Nejsou informace o tom, že by v našem kraji byly realizovány programy specificky zaměřené na zaměstnanost romských žen.

Situace Romů v oblasti bydlení

20. Zhodnoťte prosím vývoj situace bydlení Romů v kraji (aktuální trendy, změny v počtu ubytoven, hromadné vystěhování, odhad počtu Romů / romských rodin v bytové nouzi, apod.).

Bystřice pod Hostýnem: V Bystřici pod Hostýnem a včetně ORP bydlí Romové v nájemních domech a bytech.

Holešov: Situace v oblasti bydlení není stále dobrá, většinou jde o rodiny s více dětmi, žijí v malých bytech. Děti mnohdy nemají svou vlastní postel. Hlavním problémem při snaze o získání komerčního pronájmu je stále rasová diskriminace.

Kroměříž: Romové bydlí ve městě nejvíce v pronajatých bytech. Jsou to jak byty v majetku města Kroměříže, tak i soukromých pronajímatelů. Největší koncentrace Romů je v domě na ulici Alberta 3883. Jedná se o dům s nájemními byty zvaný Děvín. Tyto byty jsou v majetku soukromých osob, je zde cca 135 malometrážních bytů a ve více než polovině bydlí Romské rodiny. Situace s bydlením těchto osob je ve městě víceméně stabilní. Ubytovny pro klienty s přiznanými dávkami hmotné nouze na území města nejsou, bydlení nabízí ubytovna AKTIMO a Leknín, kde ovšem poskytují bydlení osobám zaměstnaným (obvykle pouze dělníkům příjíždějícím do Kroměříže za prací) a požadují kauce.

Uherské Hradiště: Ve Starém Městě upřednostňují Romové standardní formu bydlení, většina bydlí v nájmu, které ale svým přístupem často „vybydlují“ a ničí. Na ubytovnách žádné romské rodiny v současnosti nemáme evidovány. Často se stává, že se Romové chodí informovat na městský úřad, zda nemá město volné bytové jednotky. V Uh. Ostrohu a obcích spadajících do jeho působnosti žijí místní Romové v naprosté většině v rodinných domech, popř. využívají nabídku časově omezeného sociálního bydlení; místní ubytovny nevyužívají. Ve dvou případech je řešeno dlužné nájemné a neuhrazená pohledávka za služby (elektrina) po ukončení nájemní smlouvy v sociálních bytech. V Kunovicích část Romů bydlí ve vlastních rodinných domech, část ve vyloučené lokalitě Nový Dvůr, část je pouze hlášena na úřední adrese (fyzicky se vyskytují na Slovensku).

Uherský Brod: Nenastaly žádné změny, nedochází k hromadnému vystěhování. Romové ve většině případů mají nájemní bydlení v městských bytech. Zbývající část využívá ubytovny nebo azylové bydlení, nepatří mezi osoby bez přístřeší. Ojedinelé případy mají komerční bydlení, nepotřebují soc. práci.

Rožnov pod Radhoštěm: Město svým strategickým dokumentem "Koncepce rozvoje bydlení města Rožnov pod Radhoštěm 2018 - 2028" naplňuje v rámci své samostatné působnosti § 35, odst. č. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích a zároveň navazuje na bytovou koncepci státu, která klade za hlavní cíle - dostupnost přiměřeného bydlení, vytváření stabilního prostředí pro oblast bydlení a trvalé zvyšování kvality bydlení.

Město má zavedený systém přidělování bytů využívající hodnocení žádostí o městský byt pomocí bodových kritérií. Při přidělování městských bytů je kladen hlavní důraz na míru potřebnosti, zohledňuje se hledisko sociální, zdravotní a ekonomické. Bytová politika města je určena potřebným cílovým skupinám. Město disponuje dostatečným bytovým fondem pro uspokojení těchto cílových skupin. K jednotlivým cílovým skupinám je přístupováno pomocí odlišných režimů. Každý režim má nastaveny své specifické podmínky, pravidla, stanovenou délku a cenu nájmu ve vazbě na definovaný režim a vstupní výši nájmu. Do jednotlivých režimů jsou žadatelé a nájemci zařazováni po doložení dokladů prokazujících příslušnost do daného režimu. Při každém prodloužení nájemní smlouvy se přezkoumává příslušnost do jednotlivých režimů. Koncepce rozvoje bydlení města definuje 1. sociální režim = cílová skupina osoby sociálně znevýhodněné, 2. pečovatelský režim = osoby se sníženou soběstačností způsobenou zdravotním stavem nebo věkem, 3. startovací režim = osoby mladé, 4. firemní a profesní režim = osoby zaměstnané v Rožnově pod Radhoštěm, 5. tržní režim = osoby z řad zájemců. Romové bydlící v městských bytech jsou začleněni do všech bytových domů města, mezi ostatní nájemce všech režimů dle „Koncepce rozvoje bydlení města Rožnova pod Radhoštěm 2018-2028“. Toto by mělo napomoci zamezení vytváření sociálně vyloučených lokalit. V současné době město vlastní 311 bytů a z toho cca do 10 % obývají romští nájemníci. Poslední romský uchazeč uzavřel smlouvu o nájmu městského bytu platnou od 1. 1. 2023. V seznamu žadatelů o městský byt se nyní nenachází žádný romský uchazeč.

Valašské Meziříčí: Poslední cca dva roky se Romům daří si najít bydlení na komerčním trhu s byty. Někteří pronajímatelé využívají situace a poskytují ubytování Romům, respektive osobách pobírajícím nepojistné sociální dávky (využívání MOP na zaplacení jistiny, nájemné na úrovni max. výši dávky, nízký standard bydlení...). Nájemní smlouva v městském bytě byla v jednom případě ukončena ze strany nájemců, kteří šli do pronájmu rodinného domu. Další se spíše z ubytoven stěhují do komerčních bytů. V současné době se v ohrožení bytové nouze v městském bytě nachází 4 rodiny (jedné nebyla prodloužena NS). Se všemi rodinami se pracovalo. Co se týká ubytoven, jejich počet se ve VM nezměnil. Ubytovny jsou více využívány uprchlíky z UKR. Nemáme

informace o tom, že by na území města došlo v komerčních bytech k hromadnému vystěhování. V současné době se do VM stěhují Romové z okolních měst a obcí.

Vsetín: Situace v oblasti bydlení je přibližně stejná, co se týče počtu bytů, které jsou ve Vsetíně k dispozici. Obecně lze říci, že poptávka po bydlení ve Vsetíně stále převyšuje nabídku. Ke změně dochází u typu užívaného bydlení. Dříve žila většina romských obyvatel v obecních bytech, ale v posledních letech se počet Romů v těchto bytech snižuje (důvodem je nejčastěji neprodloužení nájemní smlouvy z důvodu opakovaného porušování nájemní smlouvy nebo nalezení výhodnějšího pronájmu). Aktuálně je rozložení obyvatel takové, že v obecních bytech žije 49 % Romů a v ostatních typech bydlení 51 % (vlastní byt, pronájem). I přes tuto statistiku, je pro Romy dlouhodobě těžší získat pronájem (vysoký počet osob, špatné předchozí zkušenosti, předsudky, nedůvěra sousedů, vysoké kauce, individuální požadavky pronajímatelů – např. pracovní smlouva, nepobírání sociálních dávek apod.). Pokračuje nárůst počtu romských obyvatel v jednom domě v centru města, ačkoli jde o soukromé pronájmy. Jsou zde zaznamenány občasné problémy v soužití.

Zlín: Bytová problematika je řešena u všech občanů města stejným způsobem. Statutární město Zlín nevládní ubytovny. Rovněž dispozičně větších bytů SMZ mnoho k dispozici nemá, proto na ně početnější jak většinové, tak romské rodiny dosáhnou zřídka. Menší byty město početnějším rodinám nepřiděluje, počet osob musí být přiměřený velikosti bytu, tak aby nebránil řádnému užívání bytu v hygienicky vyhovujících podmínkách. Romové mají stejné možnosti k získání bydlení v městských bytech jako občané z majoritní společnosti. Jsou vytvořena nová pravidla pro přidělování městských bytů, platná od r. 2024.

Podpora bydlení vybraných skupin obyvatelstva města Zlína je realizována v rámci územního nástroje Integrované teritoriální investice Zlínské aglomerace, tzv. projekt ITI, pro projekt bylo vyčleněno 40 bytů, které prochází kompletní modernizací v letech 2023 – 2027. Tento projekt je určen osobám v bytové nouzi nebo bytovou nouzí bezprostředně ohrožené (dle typologie ETHOS). Od 1. 5. 2024 přiděleno prvních 13 bytů, z nichž někteří jsou romské národnosti. Žadatelé musí splňovat podmínky projektu (mimo jiné bytovou nouzi, nízký příjem apod.). Pro projekt ITI bylo vyčleněno 40 bytů v bytových domech Okružní 4699 a Středová 4786, byty v loňském roce procházely kompletní rekonstrukcí ve třech etapách a pokračují až do r. 2027. Přidělování bytů musí být v souladu se Specifickými pravidly pro žadatele a příjemce Integrovaného regionálního operačního programu 2021 – 2027. Statutární město Zlín dále disponuje sociálními byty. Ty jsou určeny prioritně pro osoby, které dosáhly věku 18 let, s nižšími příjmy v nepříznivé životní situaci, které jsou ochotny spolupracovat s Odborem sociálních věcí MMZ, nebo s nimiž je vedena sociální práce. Zpravidla se jedná o byty s nižším standardem vybavení, které prošly modernizací. Statutární město Zlín nedělá rozdíly mezi občany kvůli národnosti či etnickému původu.

ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z. s.: Situace Romů v oblasti bydlení není stále dobrá, většinou jde o rodiny s více dětmi, žijící v malometrážních bytech 1+1 nebo 1+kk, ubytovnách a azylových domech. Děti nemají svou vlastní postel a prostor pro učení – což také souvisí jak s prospěchem, tak mnohdy i s docházkou do školy. Komerční bydlení je pro Romy velmi těžce dosažitelné, ač by se mohlo zdát, že hlavním problémem jsou finanční prostředky, není tomu tak. Hlavním problémem při snaze o získání komerčního pronájmu je stále rasová diskriminace. V Kroměříži byla v roce 2023 zrušena ubytovna Kamato, ve Valašském Meziříčí byl zrušen Dům na půli cesty. Co se týká bydlení v městských bytech, klademe důraz na to, aby si toto bydlení naši klienti udrželi, včas hradili nájemné a další poplatky s bydlením spojené a také na ně v tomto směru dohlédneme.

Diakonie ČCE Vsetín: Ve Vsetíně je bydlení velkým problémem. Drtivá většina Romů bydlí v malých městských bytech ve vyloučených lokalitách a šance získat nájemní byt je velmi nízká. Podmínky ve vyloučených lokalitách jsou zcela nevyhovující, včetně MHD, nekvalitního bydlení aj. Situace v oblasti bydlení města Vsetín se od minulého roku nezměnila. Většina Romských obyvatel žije v obecních bytech. Někteří Romové bydlí v nájemních bytech u soukromých vlastníků např. na ulici Tyršova 1272. V rámci sociální práce v SAS Mozaika pracujeme s klienty na hledání bydlení, avšak často se setkáváme se situací, že nájemníci chtějí vysoké finanční částky za pronájem bytu a kauce ve výši minimálně 2měsíčních nájmů. Při podpisu smlouvy se dostáváme na takovou částku, které není vyhovující pro rodiny, které jsou v nepříznivé sociální situaci (např. více jak

30 000 Kč). Při hledání bydlení je většina volných bytů řešena přes realitní kanceláře, tudíž je nutné i zaplatit provizi realitní kanceláři. V rámci sociální práce vedeme rodiny, ať si šetří na kauci. Podmínky pro získání obecního (městského, startovací, sociálního bytu) se nyní zpřísnily. Evidujeme, že mnoho rodin z vyloučené lokality Poschla přišlo o obecní byt (důvodem neprodloužení nájemní smlouvy v obecním bytě byla nepravidelná platební morálka). Při hledání bydlení u soukromých majitelů se pravidelně setkáváme s odmítnutím (vysoký počet osob, předsudky, špatné zkušenosti od předchozích nájemců, nedůvěra sousedu, vysoké kauce, diskriminace, pobírání sociálních dávek – SPP, hmotné nouze, nezaměstnanost). Diakonie ČCE – středisko Vsetín má ve vlastnictví 2 byty. 1 byt je sociální, 1 byt je nájemní. Sociální byt je pouze na omezenou dobu, a to 2,5 roku. Do budoucna máme zájem získat další byty, avšak čekáme na vhodnou výzvu/grant. Vnímáme, že město Vsetín má možnosti se zapojit do konceptu sociálního bydlení, avšak doposud nebylo tak učiněno.

Vyjiádření krajského koordinátora: Situace v bydlení Romů se v roce 2023 oproti minulým letům nezměnila. Zpravidla platí, že kvalita bydlení v městských či obecních bytech je nesrovnatelně lepší, než v bytech ke komerčnímu pronájmu. V rámci kraje nedošlo k žádnému hromadnému vystěhování Romů. V počtu ubytoven ve Zlínském kraji nedošlo k žádným podstatným změnám. V důsledku uprchlické krize jsou ubytovny obsazeny ukrajinskými občany. Jak vyplývá z komentářů k této otázce, do budoucna lze předpokládat, že se situace Romů v oblasti bydlení zhorší. Důvodem je početnost dětí v rodinách, kdy některé již dospívají a poměrně brzy zakládají nové rodiny. Na pravidelných setkáních s romskými poradci byla v průběhu roku 2023 opakovaně řešena motivace měst k posílení bytového fondu (Podpora sociálního bydlení a Program výstavba pro obce).

21. Uveďte, zda a jakým způsobem bylo v roce 2023 ve Vašem kraji (krajském úřadě), ORP a obcích využito sociální kritérium v rámci zadávacích řízení dle § 37 odst. 1 písm. d) zákona č. 134/2016 Sb.

Holešov: Nejvýznamnějším poskytovatelem sociální služby, kterou Romové využívají je ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s., které poskytuje sociální službu Terénní programy ve Zlínském kraji. Nízkoprahový klub COOLNA – velmi hojná návštěva romských dětí, kde se podílí na školní přípravě, různých aktivitách.

Otrokovice: V roce 2023 bylo použito v 7 zadávacích řízeních zadávaných podle zákona. Máme zakotveno ve smlouvě o dílo – v obchodních podmínkách:

Objednatel požaduje, aby Zhotovitel a jeho poddodavatelé prováděli dílo v souladu s mezinárodními úmluvami týkajícími se organizace práce (ILO) přijatými Českou republikou.

Zhotovitel se zavazuje dodržovat minimálně následující základní pracovní standardy:

- Úmluva č. 87 o svobodě sdružování a ochraně práva organizovat se
- Úmluva č. 98 o právu organizovat se a kolektivně vyjednávat
- Úmluva č. 29 o nucené práci
- Úmluva č. 105 o odstranění nucené práce
- Úmluva č. 138 o minimálním věku
- Úmluva č. 182 o nejhorších formách dětské práce
- Úmluva č. 100 o rovnosti v odměňování
- Úmluva č. 111 o diskriminaci v zaměstnání a povolání
- Úmluva č. 155 o bezpečnosti a zdraví pracovníků a pracovním prostředím.

Zhotovitel a jeho poddodavatelé jsou odpovědní za zajištění toho, aby všichni zaměstnanci pracující na díle měli zákonné právo pracovat v České republice a že jejich zaměstnání bude v souladu se zákonem 262/2006 Sb., zákoník práce.

Zhotovitel a jeho poddodavatelé musí zajistit rovnost a spravedlivé a důstojné zacházení se všemi jejich zaměstnanci, přičemž budou podporovat rozmanitost, inovace a spravedlivě oceňovat své zaměstnance. Diskriminace zaměstnanců jakéhokoli druhu je přísně zakázána.

Veškerý nábor zaměstnanců v rámci provádění díla bude Zhotovitel provádět systematicky s cílem respektovat v maximální možné míře preferenci Objednatele poskytnout zaměstnání vhodných kvalifikovaných místních uchazečů tam, kde to bude možné. Zhotovitel se současně zavazuje, že nebude nabízet žádné nabídky zaměstnání stávajícím zaměstnancům Objednatele. Dále se předpokládá, že Zhotovitel a jeho poddodavatelé respektují základní lidská práva, včetně plnění Všeobecné deklarace Lidských práv a Evropské úmluvy o lidských právech.

Pokud se Objednatel dozví, že Zhotovitel nebo jeho poddodavatelé nesplňují výše uvedená nařízení, je Zhotovitel povinen tyto nedostatky napravit a dokončit plnění dle smlouvy v souladu s těmito požadavky.

Zhotovitel se zavazuje v maximální možné míře při provádění díla dodržovat principy sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací. Zhotovitel se v tomto smyslu zavazuje dodržovat veškeré pracovněprávní předpisy, předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jakož i předpisy související s ochranou životního prostředí.

Vyjádření krajského koordinátora: Na ORP Otrokovice bylo využito sociální kritérium v rámci zadávacích řízení dle § 37 odst. 1 písm. d) zákona č. 134/2016 Sb. viz. výše.

Situace Romů v sociální oblasti

22. Uveďte, kolik procent z celkového počtu Romů v kraji, dle Vašeho kvalifikovaného odhadu využívá sociální služby. Uveďte, jestli se tento počet nějak vyvíjí v čase, případně jestli přibývá tzv. „integrovaných“ Romů.

Kroměříž: Sociální služby jsou poskytovány všem potřebným bez ohledu na věk, rasu, národnostní nebo etnickou příslušnost. Z našeho hlediska je nejvíce využíváno Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Společnosti Podané ruce o.p.s.- jak terénní, tak ambulantní služby a dále terénní programy organizace ARGO, Společnost Dobré vůle, Zlín. Kvalifikovaným odhadem využívá sociální služby cca 45 % Romů.

Otrokovice: Sociální služby využívá minimum Romů v ORP, stav integrovaných Romů je stabilizovaný.

Uherské Hradiště: Využívají služeb ARGO, které pravidelně provádí terénní služby na Novém dvoře, celá řada osob využívá Sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi. Mladí navštěvují nízkoprahové zařízení TULIP.

Uherský Brod: 8 %, výrazně jich nepřibývá.

Vlašské Meziříčí: Kvalifikovaný odhad 40 %, v čase se určitě tento počet zvyšuje, přibývá integrovaných Romů.

Vsetín: Cca 70%.

Zlín: Nelze zcela odhadnout, kolik Romů využívá sociální služby. Romové jsou specifická sociální skupina, která prioritně sociální služby nevyužívá. Romové si poskytují pomoc mezi sebou v rámci rodiny. Žádosti do domovů pro seniory se řeší v minimálním počtu, jelikož Romové zůstávají doma v rámci rodinných komunit. Statutární město Zlín se od září 2023 realizuje projekt Podpora sociální práce na obci s rozšířenou působností – s cílem pomoci širší skupině jedinců ohrožené soc. vyloučením, v projektu jsou zapojeny 4 sociální pracovnice (z toho 1 pozice case manager), které jsou nápomocny v případě potřeby i klientům z romské komunity.

Odbor sociálních věcí KÚZK: Sociální služby nabízené v rámci Zlínského kraje jsou poskytovány všem potřebným osobám, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci, a to bez ohledu na věk, rasu, národnostní nebo etnickou příslušnost. Lze tedy konstatovat, že Romové jako klienti sociálních služeb, popř. jako zájemci o sociální službu, mohou být v rámci ZK zastoupeni ve všech cílových skupinách, kterými jsou senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením. Poskytovatelé sociálních služeb každoročně vyplňují Výkazy, v nichž je jedním z údajů také rozpad cílové skupiny. Mohou v něm být uvedeny např. osoby v krizi nebo osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách. Vzhledem k uvedenému nelze z celkového počtu Romů žijících v našem kraji, procentuálně vyjádřit kvalifikovaný odhad kolik z nich sociální služby využívá a jak se tento počet vyvíjí ve vztahu k času, fluktuaci osob této příslušnosti apod.

Vyjádření krajského koordinátora: Využívání sociálních služeb romskými spoluobčany je na každé ORP individuální. V průměru využívá sociálních služeb cca 45 % Romů. Tento údaj koresponduje s kvalifikovaným odhadem sociálně vyloučených Romů. Sociální služby v kraji jsou poskytovány všem, bez ohledu na jejich příslušnost a etnicitu. Ti Romové, kteří jsou do společnosti integrováni, žijí většinou mimo sociálně vyloučené lokality a žijí v menších městech či obcích.

23. Zhodnoťte prosím dostupnost sociálních služeb ve Vašem kraji, které využívají zejména příslušníci romské menšiny. Jaké z nabízených služeb jsou dle Vašeho názoru nejvíce využívány Romy a mají pro ně největší přínos?

Bystřice pod Hostýnem: V Bystřici pod Hostýnem romské rodiny využívají Terénní asistenční službu pro rodiny s dětmi, Charitu Bystřice pod Hostýnem, SOS Kajutu – nízkoprahové centrum pro děti a mládež. Nelze říct, která z nabízených služeb je nejvíce využívána.

Kroměříž: Sociální služby ve městě Kroměříži jsou dostupné všem obyvatelům a kritériem pro jejich využívání je jejich zaměření na cílovou skupinu, pro kterou je služba registrována. Největší přínos v rámci primární prevence má Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Společnosti Podané ruce o.p.s. a terénní programy organizace ARGO, Společnost Dobré vůle Zlín. Využívány jsou také sociální služby Charity Kroměříž – odborné sociální poradenství a kontaktní centrum.

Otrokovice: Sociální služby jsou dostupné na celém území ORP za stejných podmínek jako větší nové populaci.

Uherské Hradiště: Dle našeho mínění jsou všechny služby na Uherskohradištsku dostupné Romům stejně jako ostatní populaci. Nejvíce jsou nejspíše využívány sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. V Uh. Ostrohu a obcích spadajících do jeho působnosti mají místní Romové k dispozici služby jak terénní, tak i ambulantní. Neziskové organizace: ARGO, Společnost Dobré vůle Zlín, občanská poradna Charity Uh. Hradiště, popř. i ve Veselí nad Moravou, odborné sociální poradenství Romodrom, pobočka Zlín.

Uherský Brod: Dostupnost je pro všechny stejná. Nejvíce je využíváno Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Šrumeč, Pečovatelská služba, Azylový dům pro matky s dětmi.

Valašské Meziříčí: Dostupnost sociálních služeb je, tak jako v minulých letech, monitorována v rámci Komunitního plánování sociálních a souvisejících služeb v SO ORP Valašské Meziříčí. V rámci komunitního plánování pracují tyto pracovní skupiny: Lidé v krizi a nouzi, Rodina, děti a mládež, Senioři, Lidé se zdravotním postižením, Obce mikroregionu. Pracovní skupiny se pravidelně schází a monitorují potřeby v oblasti sociálních služeb. Bariéry, které brání Romům ve využívání služeb, nezájem o informace o existenci z čehož pramení neinformovanost a neschopnost zorientovat se v jejich nabídce, neochota ke spolupráci (neochota změnit životní styl a plnit požadavky vyplývající ze sociální práce), život v komunitě a „vzdálenost“ k majoritě a nedostatečný náhled na svoji životní situaci (život ze dne na den).

Snaha obce o dostupnost sociálních služeb na území ORP pro veškeré obyvatelstvo (včetně Romů), klienti jsou o službách informováni prostřednictvím webových stránek města, facebook, šíření letáků, dále prostřednictvím odboru sociálních věcí, NNO, ÚP ČR, prostřednictvím romského terénního pracovníka v sociálních službách (ARGO, Společnost Dobré vůle Zlín), prostřednictvím

základních škol (např. informace o možnosti využívat soc. službu Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, které ve městě působí – Zastávka).

Romové využívají sociální práci poskytovanou odborem sociálních věcí MěÚ Valašské Meziříčí (oddělení sociální práce a sociálních služeb, OSPOD).

Romové v obci mohou využívat veškeré sociální služby. Co se týká služeb sociální prevence, tak Romové mohou využít (a také využívají) zejména tyto sociální služby, které poskytuje Charita ve Valašském Meziříčí: Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Zastávka, Azylový dům pro matky s dětmi, Sociální rehabilitace ATTA, Noclehárna, Dení centrum, Terénní programy pro osoby bez domova. Z dalších služeb, které jsou využívány, jsou: Občanská poradna Pod Křídly, Domy na půl cesty Spolku Pod křídly, Terénní programy poskytovatele ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s., Terénní programy poskytovatele Agarty Vsetín, Kontaktní centrum Agarty (součástí je i poradna pro závislé) – rovněž využíváno Romy. Sociální služby v území napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.

Vsetín: Dostupnost sociálních služeb je dostatečná. Příslušníci romské menšiny využívají služby:

- ve vyloučené lokalitě NZDM Rubikon (Diakonie)
- ve městě NZDM Zrnko (Charita), NZDM Archa (Na cestě)
- SAS pro rodiny s dětmi (Azylový dům pro matky s dětmi, Diakonie)
- azylové bydlení (Azylový dům pro matky s dětmi, Elim)
- terénní programy (TSP org. složka města Vsetín, Agarta, Elim)
- Občanská poradna (VKCI)
- Poradna pro rodinu (Azylový dům pro matky s dětmi)

Příslušníci romské menšiny využívají všechny uvedené služby v různé míře, ale nejčastěji SAS, NZDM a terénní programy. Přínos mají všechny služby.

Zlín: Romové z ORP Zlín využívají především Domu na půl cesty Spolek pod křídly Kamenná a Štípská, SAS – terénní služba, pečovatelskou službu. Při řešení svých sociálních problémů využívali terénního pracovníka Argo Zlín, Romodrom, o. p. s. Zlín. Romové mají stejný přístup a rovné příležitosti požádat o sociální službu v rámci ORP Zlín. Jak bylo uvedeno v předešlé odpovědi, nemohu zcela odhadnout, ale máme za to, že si poskytují převážně, pokud je to možné, péči v rámci rodiny a využívají tak i PnP a PnM poskytovanou ÚP ČR.

Odbor sociálních věcí KÚZK: Zlínský kraj v souladu se zákonem o sociálních službách v pravidelných tříletých intervalech zpracovává strategický dokument Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji pro dané období. Jeho prováděcí částí jsou Akční plány rozvoje sociálních služeb pro daný rok. Přílohou těchto strategických dokumentů je síť sociálních služeb, jež spravuje Zlínský kraj. Pro strategické plánování v oblasti sociálních služeb je v síti sociálních služeb pracováno se čtyřmi základními cílovými skupinami: senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením. Romové nejsou vedeni jako samostatná cílová skupina, ale jsou posuzováni napříč všemi uvedenými cílovými skupinami a využívají různé druhy sociálních služeb.

Veškeré sociální služby, které jsou v zákoně č. 108/2006 Sb. uvedeny, jsou poskytovány všem, bez ohledu na jejich příslušnost. Se všemi osobami, které potřebují k řešení své nepříznivé sociální situace využít sociální službu, se pracuje v rámci rovného přístupu, protože posláním tohoto zákona je chránit práva a oprávněné zájmy jedinců, jež jsou v prosazování svých zájmů oslabeni, a to z různých důvodů. Důvody mohou být např. věk, rasa, zdravotní postižení, krizová životní situace, nedostatečně podnětné sociální prostředí atd. Jde tedy o soubor činností, které zajišťují pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Dle dostupných informací z území Zlínského kraje jsou identifikovány určité druhy sociálních služeb, které jsou etnickou menšinou - Romy využívány nejčastěji. Jedná se zejména o tyto druhy sociálních služeb: Odborné sociální poradenství (§ 37, písm. b), Nízkoprahové zařízení pro děti a mlá-

dež (§ 62), Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (§ 65), Terénní programy (§ 69), Sociální rehabilitace (§ 70).

Odborné sociální poradenství (§ 37, písm. b)

Odborné sociální poradenství je poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, poradnách pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí a ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu; zahrnuje též sociální práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností.

Služba dle výše uvedeného odstavce obsahuje tyto základní činnosti:

- a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- b) sociálně terapeutické činnosti,
- c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (§ 62)

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní, popřípadě terénní služby dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem jejich života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Služba může být poskytována osobám anonymně.

Služba dle výše uvedeného odstavce obsahuje tyto základní činnosti:

- a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (§ 65)

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované rodině s dítětem, u kterého je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat, a u kterého existují další rizika ohrožení jeho vývoje.

Služba dle výše uvedeného odstavce obsahuje tyto základní činnosti:

- a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Terénní programy (§ 69)

Terénní programy jsou terénní služby poskytované osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy. Služba je určena pro problémové skupiny osob, uživatele návykových látek nebo omamných psychotropních látek, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách a jiné sociálně ohrožené skupiny. Cílem služby je tyto osoby vyhledávat a minimalizovat rizika jejich způsobu života. Služba může být osobám poskytována anonymně.

Služba dle výše uvedeného odstavce obsahuje tyto základní činnosti:

- a)** zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- b)** pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Sociální rehabilitace (§70)

(1) Sociální rehabilitace je soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností alternativním způsobem využívajícím zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí. Sociální rehabilitace se poskytuje formou terénních a ambulantních služeb, nebo formou pobytových služeb poskytovaných v centrech sociálně rehabilitačních služeb.

(2) Služba podle odstavce 1 poskytovaná formou terénních nebo ambulantních služeb obsahuje tyto základní činnosti:

- a) nácvik dovedností pro zvládnání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění,
 b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
 c) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
 d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.
 (3) Služba podle odstavce 1 poskytovaná formou pobytových služeb v centrech sociálně rehabilitačních služeb obsahuje vedle základních činností, obsažených v odstavci 2 tyto základní činnosti:
 a) poskytnutí ubytování,
 b) poskytnutí stravy,
 c) pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu.

Tabulka: Přehled sociálních služeb ve Zlínském kraji registrovaných dle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, jejichž cílovou skupinou jsou etnické menšiny či osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách:

druh sociální služby	Poskytovatel / ID	působnost	poznámka
Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	Diakonie ČCE - středisko Vsetín (RUBIKON) / 3257944	Vsetín	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách etnické menšiny <i>- mladší děti (6 - 10 let) starší děti (11 - 15 let) dorost (16 - 18 let) mladí dospělí (19 - 26 let)</i>
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Charita Vsetín (NZDM Zrnko) / 1718636	Vsetín	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy etnické menšiny <i>mladší děti (6 - 10 let), starší děti (11 - 15 let), dorost (16 - 18 let), mladí dospělí (19-26let), dospělí</i>
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Diakonie ČCE - středisko Vsetín (MOZAIKA) / 7370148	Vsetín	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách rodiny s dítětem/děťmi etnické menšiny <i>bez omezení věku</i>
Odborné sociální poradenství	Vzdělávací a komunitní centrum Integra Vsetín, o.p.s. / 5826609	Vsetín, Bystřice pod Hostýnem, Valašské Klobouky	imigranti a azylanti oběti domácího násilí osoby bez přístřeší osoby komerčně zneužívané osoby v krizi osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy pachatelé trestné činnosti

			rodiny s dítětem/děťmi senioři etnické menšiny <i>mladí dospělí (19 – 26 let), dospělí (27 – 64 let), mladší senioři (65 – 80 let), starší senioři (nad 80 let)</i>
Odborné sociální poradenství	Romodrom, o.p.s. (Odborné sociální poradenství – Romodrom pobočka Zlín) / 4640372	Zlínský kraj	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy etnické menšiny <i>osoby starší 18 let</i>
Odborné sociální poradenství	Charita Kroměříž (Sociální poradna) / 9924394	Kroměříž	Osoby bez přístřeší Osoby se zdravotním postižením Osoby v krizi Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy Rodiny s dítětem/děťmi Senioři <i>bez omezení věku</i>
Terénní programy	Město Vsetín (Terénní sociální práce) / 7963388	Vsetín	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách <i>dorost (15 - 18 let), mladí dospělí (19 - 26 let), dospělí (27 - 64 let), mladší senioři (65 - 80 let), starší senioři (nad 80 let)</i>
Terénní programy	ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s. / 6583408	Zlínský kraj	etnické menšiny <i>bez omezení věku</i>
Sociální rehabilitace	Charita Valašské Meziříčí (Sociální rehabilitace Atta) / 3490404	Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Meziříčí	osoby bez přístřeší osoby s chronickým onemocněním osoby s tělesným postižením osoby v krizi osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy <i>mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let)</i>

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb ke dni 19.07.2024
Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách

ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z. s.: Nejvýznamnějším poskytovatelem sociální služby, kterou Romové využívají je ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z.s., které poskytuje sociální službu Terénní programy ve Zlínském kraji. Spolek působí od roku 1991 a má mezi Romy dobré jméno. Romové využívají prostřednictvím naší služby nejvíce dluhové a sociální poradny. Velmi dobrou

spolupráci máme také s nadacemi a nadačními fondy, jako jsou: Nadace Sirius – Projekt patron dětí, Nadační fond IT people – Projekt počítače dětem, Nadace J&T, Nadační fond Navzdory – Credo, Nadace Agrofert, Nadace Cesta ke hvězdám.

Diakonie ČCE Vsetín: Jako nedostatek vidíme nízké kapacity v AD pro matky s dětmi (pouze max. 4 děti, což je občas nedostačující. Pouze AD Valašské Meziříčí a AD Uherský Brod vezme maminku s více, jak 4 dětmi, často se nám nedaří umístit maminky do AD – přeplněné kapacity ve Zlínském kraji). Ve Zlínském kraji není AD pro rodiny s dětmi. Chybí krizové bydlení. Komunity pro závislé (alkohol, drogy, gamblerství a další). Ve Vsetíně je Romy využíváno NZDM Rubikon Diakonie ČCE – středisko Vsetín, SAS Mozaika Diakonie ČCE – středisko Vsetín, Diakonie ČCE – středisko Vsetín – doučování dětí ohrožené sociálním vyloučením, NZDM Zrnko Charita Vsetín, AD pro matky s dětmi Vsetín + TAS Vsetín, TSP města Vsetín – individuální práce s uživateli a Občanská poradna (VKCI)

Vyjádření krajského koordinátora: Sociální služby jsou v kraji realizovány v souladu se strategickými dokumenty a jsou poskytovány všem, bez ohledu na jejich příslušnost a etnicitu. Sociální služby, které obsahují cílovou skupinu Romové, jsou uvedeny v tabulce – viz výše.

24. Uveďte, zda máte zkušenost s tím, že by Vás nebo ORP kontaktoval někdo ohledně řešení situace/konzultace týkající se uvedeného typu násilí: domácího, genderově podmíněného nebo týkajícího se LGBTQI+.u romské menšiny. Pokud ano, upřesněte prosím, jaký postup ze strany kraje/ORP následoval.

Odbor sociálních věcí KÚZK: Z praktických zkušeností obcí s rozšířenou působností Zlínského kraje bylo zjištěno, že i v rodinách romské menšiny dochází k řešení domácího násilí, avšak jen v jednotkách případů. V případě, že se kraj či ORP dozví o konkrétním případě nějakého typu násilí u romské menšiny, tak řeší tuto skutečnost se sociálním pracovníkem příslušné obce a případně složkami integrovaného záchranného systému ČR.

Vyjádření krajského koordinátora: V roce 2023 nebyly na území Zlínského kraje zaznamenány případy domácího či genderově podmíněného násilí u romské menšiny. Pokud k tomuto násilí dochází, tak má latentní formu. Oběti takového násilí případy neoznamují.

Situace Romů v oblasti zdraví

25. Uveďte prosím na základě poznatků terénních pracovníků a dalších zdrojů, s jakými hlavními problémy v oblasti zdraví a v rámci zdravotnictví se příslušníci romské menšiny v roce 2023 potýkali. Zejména uveďte, zda je na úrovni kraje/ORP věnována pozornost problematice návykových látek u romské menšiny a jaká jsou přijata související opatření.

Otrokovice: Příslušníci romské menšiny se v roce 2023 nepotýkali v našem ORP s žádnými specifickými problémy odlišnými od většinové populace. Přístup ke zdravotní péči mají stejný jako většinový populace, jejich ochota naslouchat autoritám a orientovat se v množství mnohdy protichůdných informací však vede spíše k jejich rezignaci.

Uherské Hradiště: U dospělé populace v Kunovicích i dětí se jednalo o běžné dětské onemocnění. Žádná epidemie ve sledovaném období nebyla zaznamenána. V Uh. Ostrohu a obcích spadajících do jeho působnosti je dle sdělení terénních pracovníků situace v oblasti zdraví a popř. užívání návykových látek běžná a výrazně se neliší od běžné neromské populace; občas je zmiňováno nadužívání alkoholu, přítomnost lehkých drog - marihuana (týká se jednotlivců, navíc často migrujících v rámci okresu nebo i mezi kraji). Pozornost je věnována v rámci ORP nezletilým s problémovým chováním bez ohledu na etnicitu. Z naší činnosti nám informace o nadužívání návykových látek u Romů nejsou známy.

Uherský Brod: V oblasti zdraví se nejčastěji potýkají s nadváhou a cukrovkou, a tím spojenými symptomy. Romové nemají problém s registrací u praktického lékaře ani u pediatri. Problém je sehnat zubaře, ale to i většinové společnosti. Nemáme opatření proti návykovým látkám.

Valašské Meziříčí: Z Nemocnice VM máme informace, že Romové jsou ve zdravotnickém zařízení hospitalizováni zřídka, v případě, že v nemocnici nějakou dobu pobývají, často nerespektují a nedodržují režim a léčebné postupy stanovené lékařem, životosprávu, často trpí obezitou včetně dětí. Častým problémem Romů je chronický alkoholismus (syndrom závislosti), z kterého pak plynou další zdravotní problémy. Obecně však lze říci, že Romové zdravotní péči příliš nevyhledávají. V oblasti o nezletilé děti dle zkušeností dětských lékařů matky romského etnika většinou nedodržují léčebný režim, nedocházejí na pravidelné preventivní prohlídky, na přeočkování dítěte se často dostaví až po opakované výzvě lékaře. Problém je získat zubního lékaře pro děti i dospělé (toto je zřejmě zapříčiněno nedostatkem této lékařské odbornosti) Romové mají nedůvěru k očkování, jsou ovlivněni dezinformacemi, některé Romy přimělo k očkování to, že jim zemřel někdo z rodiny na toto onemocnění (týkalo se spojitosti s onemocněním COVID)

Vsetín: Zdravotní obtíže příslušníků romské menšiny jsou často způsobeny jejich životním stylem (nedostatek pohybu, nepravidelná strava, nezdravá strava, kouření, alkohol, žádný nebo nepravidelný denní režim, nedostatek spánku apod.). Romové často opomíjí pravidelnou návštěvu lékaře (prevence je zcela vynechána), bolestivé případy řeší na pohotovosti, nedodržují stanovený lékařský režim. Chybí základní znalosti léčby běžných nemocí (rýma, kašel, horečka, střevní potíže apod.), které lze řešit svépomocí a jsou nahrazovány podáním různých „ulevujících“ léků na doporučení příbuzných. Obecně je zde nedostatek zubních lékařů, dětských psychiatrů a pediatri, psychologů, etopedů, logopedů. Problematice návykových látek u romské menšiny není věnována zvláštní pozornost, ve Vsetíně funguje spolek Agarta, který v rámci terénních programů a Kontaktního centra poskytuje pomoc v souvislosti s užíváním návykových látek.

Zlín: Dle vyjádření Státního zdravotního ústavu se komunita potýká s velmi podobnými civilizačními chorobami jako majorita. Jde hlavně o pasivnější životní styl s minimem sportu a zdravé výživy. Srdeční choroby, vysoký krevní tlak, obezita, cukrovka. Romové se nijak výrazně neodlišují od majority v oblasti zdraví. Na tuto situaci reaguje projekt Saste Roma, který formou letáků a on line, vzdělává Romy v oblasti prevence nemocí. Má celorepublikový dosah. Ohledně návykového chování, je patrný problém v získávání kvalifikovaného odhadu v tom, že touto problematikou se zabývají nízkoprahové služby, které nezjišťují etnickou příslušnost, a nesmí následně podávat informace o klientech. Pro Zlínský region působí v této problematice organizace Agarta z.s., která poskytuje ve ZK odborné služby lidem ohrožených závislostí, jejich rodinám, blízkým a přispívá tím ke zvyšování bezpečí a zdraví ve společnosti. Tato organizace by případně mohla sdělit kvalifikovaný odborný odhad týkající se počtu Romů v péči této služby za ORP Zlín. Klienti romského etnika mají ke zdravotní péči stejné možnosti jako osoby z majoritní společnosti. Není známo, že by měli rozdílnou zdravotní péči než osoby z majoritní společnosti.

ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z. s.: Co se týče prevence zdraví, byly jsme distributory letáků, které byly tištěné jak v českém, tak v romském jazyce a týkaly se prevence, rozpoznání příznaků nemocí ve spolupráci s projektem Saste Roma. Tyto tiskoviny jsme klientům předávali a vysvětlovali. Starší generace Romů, kteří jsou uživateli naší sociální služby většinou nechodí na preventivní prohlídky, lékaře navštěvují, až pokud se vyskytne zdravotní problém. Mladší generace již obecně na preventivní prohlídky dochází, dodržuje také očkovací kalendář a více dbá pokynů lékaře, neboť se na ně naši pracovníci snaží v tomto působit tím, že vysvětlují důležitost prevence.

Diakonie ČCE Vsetín: Romská komunita se potýkala s běžnými nemocemi, zaznamenali jsme výskyt onemocnění impetigo ve vyloučené lokalitě, komunikovali jsme s hygienou. Z našeho pohledu není problematika návykových látek řešena.

Charita Holešov: Dle informací od našich uživatelů mají v Holešově romské rodiny problém s vyhledáním zubaře. Dentální péče obecně je u nich problematická - často dojíždějí až do Olomouce na zubní pohotovost - řeší se pak následky, nikoli prevenci.

Odbor zdravotnictví KÚZK: Zabezpečení zdravotních služeb (hlavně v primární péči) nejenom u romské menšiny ale i obecně, naráží na úbytek lékařů (odchody do důchodu). Nepříznivá věková struktura lékařů hrozí ještě větší nedostupnosti zdravotních služeb v místě bydliště. Zodpovědnost na zabezpečení dostupnosti mají zdravotní pojišťovny, ale u primární péče je to dojezdová vzdálenost 35 minut. To významně hendikepuje sociálně slabé občany při přístupu ke zdravotním službám, prevenci a pravidelné péči. Zdravotní služby tak nesprávně zabezpečuje LPS, nemocnice a Zdravotnická záchranná služba.

Vyjádření krajského koordinátora: Hlavním problémem v oblasti zdraví je nedůslednost a laxnost dospělé populace Romů k přístupu péče o své zdraví. Naopak je zaznamenáno nadměrné využívání lékařské péče romskými dětmi z důvodu omluvy ze školní docházky. Není však dodržen léčebný režim a doporučení. U menších dětí neprobíhalo pravidelné očkování v daných intervalech. Na druhou stranu je obecný nedostatek lékařů, zejména odborných lékařů. Žádné podezření na diskriminaci z důvodu národnosti, či etnicity nebylo ve Zlínském kraji v roce 2023 zaznamenáno.

26. Uveďte prosím, zda byl ve Vašem kraji vytvořen multidisciplinární tým pro řešení zdravotních a přidružených problémů osob žijících v sociálním vyloučení, příp. popište fungování a členy tohoto týmu.

Zlín: Ve Zlínském kraji funguje dlouhodobě Regionální centrum podpory zdraví. V loňském roce fungoval projekt: Podpora zdraví v rodinách, projekt Státní zdravotní ústav, od r. 2023-2025, pro celý Zlínský kraj je koordinátor projektu Mgr. Jiří Habarta. Který pravidelně seznamuje romské poradce s výsledky své činnosti.

Odbor zdravotnictví KÚZK: V současném období ve Zlínském kraji multidisciplinární tým tohoto typu nepracuje. Resorty řeší problematiku odděleně ve své gesci. Zastupitelstvo Zlínského kraje projednalo dne 09.09.2024 „Plán podpory sociálních a zdravotních služeb na sociálně zdravotním pomezí ve Zlínském kraji“, který se věnuje bílým místům sociálně – zdravotního pomezí. Podobný dokument však významně chybí na republikové úrovni.

Vyjádření krajského koordinátora: V našem kraji nebyl v průběhu roku 2023 vytvořen multidisciplinární tým pro řešení zdravotních a přidružených problémů osob žijících v sociálním vyloučení.

Situace v soužití Romů a většinové společnosti

27. Uveďte, zda máte zkušenost s tím, že by Vás nebo ORP kontaktoval někdo ohledně řešení situace/konzultace týkající se možné diskriminace z důvodu národnosti/etnicity u romské menšiny. Pokud ano, upřesněte prosím, jaký postup ze strany kraje/ORP následoval.

ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z. s.: Naše zkušenosti týkající se situace v soužití Romů a většinové společnosti jsou takové, že bohužel stále ve velké míře existuje rasismus, a to jak skrytý, tak i otevřený. Řekli bychom, že ve větší míře jde o rasismus skrytý, který se nám jeví, jako více nebezpečný. Rasistou se člověk nerodí, toho k těmto předsudkům dovedou rodiče, ale stává se, že i když rodiče vedou dítě ke správným morálním hodnotám, toto původně dobře morálně vedené dítě propadne populistickým politikům v rámci jejich kampaní, které jsou cílené na vystrašené lidi a bohužel i na mladé lidi, kteří si raném věku utvářejí názory na svět a tito populističtí politici je mohou ovlivnit. Mezi většinovou společností stále platí rčení, „že jedna paní povídala“ a bez vlastní zkušenosti je to prostě pravda. Nepravdy o Romech se tak rozšiřují bez vlastní zkušenosti lidí, kteří to rozšiřují.

Vyjádření krajského koordinátora: Nemáme informace o tom, že by v průběhu roku 2023 ORP kontaktoval někdo ohledně řešení situace týkající se možné diskriminace z důvodu etnicity u romské menšiny.

28. Uvedte prosím, zda ve Vašem kraji došlo v roce 2023 k výskytu konfliktních situací, které zahrnovaly potenciální násilí z nenávisti či anticikanismus (např. případy útoků mezi Romy a lidmi z většinové společnosti, pochody a další protiromské veřejné akce) včetně těch, které nebyly hlášeny a řešeny Policií ČR.

Krajské ředitelství Policie Zlínského kraje: V oblasti problematiky na úseku menšin patří naše krajské ředitelství dlouhodobě mezi méně zatížené. V průběhu roku 2023 došlo k vyostření vztahů mezi ukrajinskými uprchlíky pobývajícími na území České republiky a romskou menšinou poté, co byl v měsíci červnu v Brně smrtelně zraněn romský občan při potyčce s ukrajinským občanem. Toto vedlo k nárůstu napětí mezi oběma skupinami. Začaly se šířit vymyšlené a „přikrmované“ falešné zprávy o tom, že Ukrajinci bijí romské děti, o dodávce Ukrajinců, kteří do auta lákají romské děti apod. Ve Zlínském kraji naštěstí tyto falešné zprávy u Romů nevyvolaly žádnou ostrou reakci vůči Ukrajincům. Lze konstatovat, že nebyl v obou národnostních menšinách zaznamenán incident, který by měl spojitost s uvedenou situací. Nebylo zjištěno, že by došlo k aktivizaci větší skupiny nebo jednotlivců za účelem účasti na protestních akcích. Místní Romové (zejména ve Vsetíně) se snažil aktivizovat romský aktivista, avšak bez větší odezvy. Byl zaznamenán pouze jeden „pokus“ o svolání protestní akce, nicméně poté, co se ve Vsetíně na náměstí sešlo pouze 8 osob romského etnika, byla akce ukončena. V letních měsících opětovně rezonovala násilná trestná činnost skupin romské mládeže ve Vsetíně, na což bylo okamžitě reagováno posílenými policejními hlídkami. K žádnému závažnějšímu protiprávnímu jednání v souvislosti se skupinou menšin nedošlo a ani minoritní skupiny obyvatel nepředstavují bezpečnostní riziko. Nebyl zaznamenán zvýšený nárůst etnického napětí mezi majoritní a minoritní společností, taktéž nebyla zaznamenána žádná činnost extremistických skupin, ani útok vůči menšinám, ani nebylo prověřováno žádné oznámení s rasistickým podtextem. Veškeré potíže byly řešitelné v rámci běžného výkonu služby a nebylo potřeba přijímat žádná zvýšená bezpečnostní opatření. Závěrem lze říci, že nebyly zjištěny skutečnosti, které by zakládaly nějakému závažnějšímu potencionálnímu bezpečnostnímu riziku, ať již ze strany romského etnika, či cizích státních příslušníků případně konflikty mezi těmito příslušníky navzájem.

Vyjádření krajského koordinátora: Nedisponujeme informacemi, že by v průběhu roku 2023 docházelo k výskytu konfliktních situací, které by zahrnovaly potenciální násilí z nenávisti či anticikanismus na území Zlínského kraje. Nebyly zaznamenány případy útoků mezi Romy a lidmi z většinové společnosti, pochody a další protiromské veřejné akce. V této otázce je situace ve Zlínském kraji po několik let neměnná.

29. Uvedte prosím, zda ve Vašem kraji probíhaly v roce 2023 informační semináře, nebo jiné obdobné akce, které měly za cíl informovat o problematice rasově motivované trestné činnosti, násilí z nenávisti, anticikanismu, apod.? Pokud ano, uveďte prosím také jejich příklady.

Krajské ředitelství Policie Zlínského kraje: Vzhledem k tomu, že kontakt příslušníků bezpečnostního sboru s příslušníky menšin představuje velmi citlivou otázku, je velká část vzdělávání příslušníků věnována právě znalostem menšinových práv a menšinových specifíků.

V rámci akce s názvem „Dny proti rasismu“ byla pro studenty 3. ročníků Střední policejní školy v Holešově uspořádána přednáška se zaměřením na témata týkající se národnostních menšin, extremismu, radikalismu, terorismu, bezpečné komunikace na internetu, rasismu či rasové diskriminace. Mezi přednášejícími byli vrchní komisař služby kriminální policie a vyšetřování se specializací na extremismus, vrchní komisař odboru analytiky a kybernetické kriminality a také styčná důstojnice pro menšiny.

Krajské ředitelství za základ považuje prevenci primárního stupně, která zahrnuje preventivní aktivity pro děti a mládež, kdy se snaží osvětovou a výchovnou činností napomoci rozvoji správných hodnot a sociálních dovedností. Tato prevence je přítomna ve školách i komunitách. V oblasti prevence byl již rok 2023 ve znamení plného nasazení srovnatelného s roky před pandemií Covid-19, kdy pro děti romské národnosti byly uspořádány různé aktivity, a to jak v rámci různých besed na základních školách či dětských domovech, tak i v rámci dopravních soutěží, prezentačních akcí či letních táborů.

Vyjádření krajského koordinátora: Dne 14. 9. 2023 proběhl v rámci porady s romskými poradci informační seminář k bezpečnostní situaci ve Zlínském kraji ve vztahu k národnostním menšinám (Romům) a o činnosti pracovní skupiny pro menšiny. V rámci pravidelných porad jsou pak romští poradci informováni o výsledcích jednání krajského koordinátora romských poradců se styčným důstojníkem PČR pro národnostní menšiny. Informace o problematice rasově motivované trestné činnosti, násilí z nenávisti a anticiganismu jsou předávány zástupci Policie ČR Krajského ředitelství Zlínského kraje žákům na vybraných školách a v nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež.

30. Uvedte prosím názvy platform (např. pracovní skupiny, poradní sbory, neformální setkávání) na úrovni kraje či obce, které se v roce 2023 zabývaly prevencí vzniku a šíření nenávistného jednání vůči Romům, prevencí kriminality a rizikových forem chování (např. mezioborová spolupráce Policie ČR s dalšími zainteresovanými institucemi, tvorba lokálních strategií prevence kriminality, činnost pracovních skupin, uzavírání koordinačních dohod). Jaká opatření tyto platformy navrhly a jak probíhá jejich implementace v praxi? Uvedte, prosím, konkrétní příklady včetně odhadu počtu Romů účastnících se těchto platform.

Valašské Meziříčí: Problematiku projednává **pracovní skupina KPSS Lidé v krizi a nouzi**. Jednání této PS se účastní zástupci neziskových organizací, které provozují sociální služby zaměřené na služby sociální prevence (např. Charita, Argo, Agarta, Občanské sdružení Pod křídly), zástupci OSV, zástupci samosprávy. Pracovní skupina se schází několikrát ročně podle potřeby a zajišťuje přenos informací od poskytovatelů sociálních služeb a veřejnosti na úroveň vedení města a mikroregionu. Město má tak přehled o sociální situaci ve městě a potřebách občanů, na které může pružně reagovat (např. přímá finanční podpora poskytovatelům soc. služeb). Pracovní skupiny zaštiťuje Manažerský tým KPSS, který přenáší informace Sociálně zdravotnímu výboru Zastupitelstva města VM.

Městská policie a prevence kriminality

Do organizační struktury pracovníků Městská policie Valašské Meziříčí byli v roce 2023 zařazeni 4 asistenti prevence kriminality. Asistenti prevence kriminality působí zejména v oblasti dohledu na dodržování veřejného pořádku, spolupracují s občany a pomáhají jim řešit jejich problémy, působí i v rizikových lokalitách. Manažerka prevence kriminality (zařazena rovněž do struktury MP VM) každoročně zpracovává Bezpečnostní analýzu města a sleduje vývojové trendy v oblasti kriminality a přestupkové činnosti. Současně pravidelně realizuje projekty na městské úrovni.

Dále ve městě funguje **Komise pro prevenci kriminality** (zřizovatel Rada města Valašské Meziříčí), která je složena ze zástupců Městské policie Valašské Meziříčí, Policie ČR, pracovníků MěÚ Val. Meziříčí (oddělení rozvoje města, OSV), ÚP ČR, zástupce veřejnosti – gestorem Komise je místostarostka města. V gesci Komise je hodnocení bezpečnostní situace a kriminality ve městě a předkládání podnětů k řešení problematických oblastí. Další činnost, kterou komise prevence realizuje, je příprava a iniciace konkrétních preventivních projektů.

Krajské ředitelství Policie Zlínského kraje: V rámci Krajského ředitelství policie Zlínského kraje máme dvě stálé pracovní skupiny, a to „pracovní skupinu pro menšiny“ v gesci pořádkové policie a „pracovní skupinu pro boj s terorismem a extremismem“ v gesci služby kriminální policie a vyšetřování. Obě skupiny spolu dle potřeby vzájemně spolupracují.

V roce 2023 se spolupráce rozšířila o obecně prospěšnou společnost ROMODROM.

- ROMODROM – odborné poradenství a podpora v oblastech financí, bydlení, práce, včetně zprostředkování kontaktů a komunikace s úřady v ČR i ve Spojeném království, Mgr. Ivana Chrástková,
- OSPOD Bystřice pod Hostýnem, Mgr. Lucie Šallé, OSPOD Kroměříž,
- Nízkoprahové zařízení SOS KAJUTA – zařízení pro mimoškolní aktivity ve vztahu k trávení volného času dětí v odpoledních hodinách, p. Radim Kejík,
- Městská policie Kroměříž včetně 4 asistentů prevence kriminality (dále jen „APK“),
- Romská poradkyně při Městském úřadu v Holešově, Mgr. Jarmila Kojecká + koordinátorka pro ukrajinské uprchlíky, Oksana Loučková,

- Nezisková organizace ARGO – podílí se na nápravě problémů v romských rodinách včetně spolupráce s problémovými dětmi za spoluúčasti orgánu sociálně-právní ochrany dětí Městského úřadu Kroměříž,
- Městská policie Vsetín a Valašské Meziříčí včetně APK a tzv. „domovníků“, koordinátorka pro romskou komunitu, Bc. Helena Mynarčíková,
- MŠ, ZŠ a SŠ pro sluchově postižené ve Valašském Meziříčí – zprostředkování vhodných služeb pro uprchlíky a jejich děti, školní docházka, volnočasové aktivity, odborné sociální poradenství,
- MOZAIKA Vsetín – pomoc a podpora k zajištění samostatného fungování, zejména při péči o děti, domácnost, hospodaření s finančními prostředky,
- Rubikon, Zrnko – Vsetín – nízkoprahová zařízení pro děti a mládež,
- SIDERA – projekt mimoškolní přípravy se zaměřením na systematickou podporu dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí pod Charitou Vsetín,
- Městská policie Uherské Hradiště, Uherský Brod a Staré Město včetně APK,
- Dětský domov Uherské Hradiště,
- Kontaktní centrum v Uherském Hradišti,
- Tulip - Uherské Hradiště – nízkoprahový klub pro mladé lidi, kteří se ocitli v obtížné životní situaci,
- Luisa Uherský Brod - středisko komplexní péče o rodinu, školu a duševní zdraví,
- Šrumec a Větrník - Uherský Brod – nízkoprahová zařízení pro děti a mládež za účelem poskytnutí pomoci a zázemí s cílem omezit negativní působení vlivu „ulice“ na jejich život,
- Charita Uherský Brod.

Z pohledu Policie ČR se jako možná forma účinné prevence jeví zejména osvěta mezi všemi vrstvami obyvatelstva, a to s ohledem na aktuální trendy trestných činů páchaných v kyberprostoru. Cílem by mělo zvýšení povědomí o úskalích pohybu v kyberprostoru a osvojení si zásad vlastní bezpečnosti. Policisté kybernetické kriminality úzce spolupracují s oddělením tisku a prevence i v roce 2023 a podíleli se na akcích, na které byli přizváni.

Vyjádření krajského koordinátora: Prevence vzniku a šíření nenávistného jednání vůči Romům, prevencí kriminality a rizikových forem chování je realizována na úrovni neformálních setkávání, nebo v rámci porad romských poradců. Spolupráce s Policií České republiky je v této oblasti na velmi dobré úrovni. Dochází k pravidelným schůzkám krajského koordinátora a styčné důstojnice za účelem vzájemné informovanosti v problematice. Styčná důstojnice pro menšiny se v roce 2023 zúčastnila společně se svými kolegy jako lektorka na poradě romských poradců, kde prezentovala činnost pracovních skupin pro menšiny a skupiny boje s extremismem. Průběžně dochází k výměně zkušeností v rámci této problematiky v jednotlivých ORP.

31. Zhodnoťte přínosy práce asistentů prevence kriminality (APK), domovníků-preventistů, asistentů při jednání s Policií ČR a úřady a pracovníků dohledové služby.

Kroměříž: V Kroměříži působí dlouhodobě 4 Asistenci prevence kriminality – spolupráce s odborem sociálních věcí a zdravotnictví je bezproblémová, APK pravidelně informují soc. pracovníky o svých pochůzkách, popř. konzultují případný problém z terénu nejen v rámci soužití a udržování veřejného pořádku v souvislosti s romským etnikem.

Rožnov pod Radhoštěm: V domech, kde je větší množství romských rodin než v jiných, působí domovník preventista. Díky setrvalému dohledu a úzké spolupráci s městem a městskou policií se daří potlačovat typické projevy sociálně vyloučených lokalit jako je nepořádek nebo poškození budovy. Dobrá praxe je také pečlivý a spravedlivý přístup bytové komise, která ve spolupráci s městskou policií provádí namátkové inspekce řádného užívání městských bytů. V případě zjištěných opakovaných závad, které nejsou ani po opakovaných výzvách odstraněny, není prodlužována nájemná smlouva. Preventista městské policie se zabývá především koordinací práce (veřejné služby) pro pobíratelé dávek v hmotné nouzi. Pozice Asistenta prevence kriminality zaměřeného přímo na problematiku romské komunity není v Rožnově nutná.

Otrokovice: Domovníci/preventisté u nás působí v rámci městských domů, nikoliv však specificky kvůli romským nájemníkům, ale pro potřeby všech nájemníků v běžných nájemních domech. Zkušenosti s nimi jsou dobré, ale žádnou věc stran romské menšiny neřešili.

Valašské Meziříčí: V roce 2023 byli na pozici APK 3 muži a 1 žena, kteří na území města působí ve 2 dvoučlenných hlídkách. Zpravidla nejsou jen v jedné lokalitě, ale monitorují situaci v širším okruhu města. Zjištěné nedostatky, podněty a problémy týkající se bezpečnosti a veřejného pořádku byly předávány a projednávány s mentorem. Buď telefonicky, nebo osobně. Byly i tématem pravidelných ranních instruktáží, které se uskutečňují na služebně městské policie. Zde se současně i evidují přestupky, oznámení o závadách a nedostatcích a poškození majetku. V roce 2023 byly zaznamenány např. černé skládky velkoobjemového odpadu v různých částech města a na sídlišťích, časté byly i nálezy klíčů a dokladů, nálezy použitých injekčních stříkaček a hlášeny byly i případy porušování obecně závazných vyhlášek a nařízení města. Zaznamenané události byly mentorem zaevidovány do informačního systému městské policie MP manager a následně také oznámeny příslušným odborům MěÚ, institucím či organizacím. Stěžejní je však jejich preventivní působení a komunikace s občany a veřejností. Lidé se na ně obracejí s žádostí o radu, informace i pomoc. A to v širokém spektru problematiky, např. v oblasti občanského a dluhového poradenství, bezdomovectví apod. Ve sledovaném období byli APK zapojeni také do preventivně – informativních akcí pro veřejnost (Hurá děti bezpečně na prázdniny apod). Pracovní doba APK je pevně stanovena od 8:00 do 13:00 hodin, přičemž volitelná je od 6:00 do 8:00 hodin a od 13:00 do 18:00 hodin. Zázemí pro APK se nachází v budově městské policie na Tolstého ulici, kde mají vyčleněnu místnost se sociálním zázemím.

Vsetín: Ve městě se osvědčilo fungování 5 APK, jejichž činností je zvýšení bezpečnosti a veřejného pořádku ve městě, a to zejména v centru města (park, náměstí), nákupní zóny, koupaliště, SVL.

Krajské ředitelství Policie Zlínského kraje: Za přínos považujeme zdržování se výše uvedených osob v problematických lokalitách, znalost prostředí včetně osob, které se zde aktuálně nachází, prolínání se s komunitami, pomoc s řešením problémů v poradní rovině, podpoře zejména při hospodaření či péči o děti a zároveň různé doprovody při jednání nejen s Policií ČR, ale i různými úřady a institucemi.

Vyjádření krajského koordinátora: Práce asistentů prevence kriminality ve městech, kterých působí je hodnocena velmi kladně. Rovněž tak je hodnocena spolupráce APK s Policií ČR a úřady. Dobré zkušenosti jsou z APK, kteří jsou Romové a tito pracují v lokalitách, kde je větší koncentrace Romů, viz. Město Vsetín.

Situace Romů v oblasti kultury, jazyka a veřejného života

32. Do tabulky 9 uveďte prosím, jaké významné akce v oblasti romské kultury proběhly v roce 2023 na území Vašeho kraje. Uvádějte prosím akce i mimo krajské město.

Tabulka 9 Významné romské kulturní akce v kraji v roce 2023

místo konání	pořadatel	název akce	komentář
Rožnov pod Radhoštěm	Demokratická aliance Romů ČR	Romská píseň	29. ročník mezinárodního festivalu, na kterém vystoupila řada uměleckých souborů
Vsetín	Diakonie ČCE	Ples společně	Každoroční akce, která vede k integraci romské komunity na Vsetíně.
Vsetín	Diakonie ČCE	Slavnostní akademie	Veřejná akce, kde děti z romské komunity předvádí své talenty a hosté jsou seznámeni se službami věnujících se romské komunitě.
Vsetín	Dživ Lačes z. s.	Mezinárodní den Romů 2023	Jednorázová akce
Vsetín	Dživ Lačes z. s.	Talent Zlínského kraje	Hledání hudebního talentu napříč kulturami v zemi

33. Uvedte prosím, zda a případně jaké, proběhly na území Vašeho kraje v roce 2023 aktivity napomáhající ke zlepšování sousedských vztahů mezi romskou menšinou a většinovou společností. Jedná se např. o sousedské snídaně, kulturní akce, sportovní akce, zábavy, které jsou organizovány za účelem zlepšení vztahů mezi romskou komunitou a většinovou společností.

Valašské Meziříčí: Romové navštěvují veškeré kulturní akce a aktivity pořádané Městem Valašské Meziříčí (Světlo Valmez, Dětský den Valmez, Gulášfest VM, aviatický den, kulturní akce v amfiteátru ...)

Odbor kultury a památkové péče KÚZK: Statistiku tohoto charakteru odbor KULaPP nevede, všechny programy jsou přístupné občanům i návštěvníkům Zlínského kraje bez ohledu národnosti, rasy, etnika, pohlaví, vzdělání či jiného vymezení.

Diakonie ČCE Vsetín: Diakonie Vsetín za tímto účelem každoročně pořádá: Ples Společně, Letní dětský den a Broučci (lampionový pochod broučků a berušek pohádkovým parkem s ohňostrojem).

34. Uvedte prosím, zda a jak je na území Vašeho kraje vyučován romský jazyk? Zaměřte se prosím zejména na oblast národního školství, ale také aktivity NNO. Zároveň uveďte, kolik dětí případně dospělých se výuky účastní.

Vyjádření krajského koordinátora: Nemáme žádné informace o tom, že by se ve Zlínském kraji v rámci škol a školských zařízení vyučoval romský jazyk.

35. Uvedte prosím, zda na území Vašeho kraje působí nějaká romská politická strana? Pokud ano, uveďte, o které strany se jedná a jak byly úspěšné ve volbách. Zároveň uveďte, jakým způsobem se jejich politický program dotýká integrace Romů. Uveďte prosím, zda byly ve Vašem kraji realizovány aktivity na zvýšení volební účasti Romů.

Vyjádření krajského koordinátora: Na území Zlínského kraje nepůsobí žádná romská politická strana.

Další relevantní informace

Uvedte prosím další relevantní informace a komentáře, které mohou být pro obsah Zprávy o stavu romské menšiny v České republice za rok 2023 přínosné, a zároveň prosím uveďte další důležité poznatky, které nejsou ve výše uvedených otázkách zahrnuty.

Kroměříž: Dle terénní pracovnice ARGO, Společnost Dobré vůle Zlín je nyní v Kroměříži (ul. Albertova, Nitranská, Kotojedská a ul. Oskol) v rámci romského etnika spolupracováno s 246 osobami. V rámci ORP je navázána spolupráce s dalšími 43 osobami. Na ul. Albertova, bytovém domě „Děvín“ je navázána spolupráce se 155 osobami romského původu, jedná se o dospělé i rodiny. Majitel většiny bytů na této adrese sdělil, že nyní je v domě ubytováno celkem 273 osob – zejména romského původu a nízkopříjmových obyvatel města.

Otrokovice: Situace Romů v Otrokovicích se oproti roku 2022 nijak výrazně nezměnila, neřešili jsme v tomto roce žádné problémy, které by měly specificky vztah k romské menšině. Romové jsou příjemci sociální práce a všech dalších služeb poskytovaných MěÚ stejně jako příslušníci majority a řeší podobné problémy jako příslušníci majority v počtu odpovídajícím celkovému poměru Romů v ORP.

ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, z. s.: Romové jsou velmi přátelští, pokud se s nimi jedná důstojně, jsou vděční za každého, kdo k nim přistupuje přátelsky a dokáže to dávat velmi najevo. Víme, že pokud by k nim s respektem bylo přistupováno, mnoho by se ve společnosti změnilo.

Tím, že Romové neromům nevěří, nebude se situace ve společnosti zlepšovat. Nerom si důvěru u Romů získává nelehce, nechápe jejich pohled na svět a na důležitost rodiny, zvyků a tradice. Proto považujeme za velmi důležité, aby se na utváření společnosti podíleli i Romové a cítili, že to není „o nás bez nás“. Pokud Romy společnost konečně přijme jako sobě rovné, bude situace ve společnosti vyřešena. Pracovat by se tak mělo především s většinovou společností. Ze zkušeností z terénu víme, že pokud v SVL žijí Romové a neromové, jsou ve většině případů právě neromové ti nepřizpůsobiví. Nepřizpůsobivý nerom však společnosti nevadí, není tak lehce identifikovatelný. Velkou hodnotou naší organizace je hlavně to, že u nás jako terénní pracovníci pracují jak Romové, tak i pracovníci z většinové společnosti. Navzájem se perfektně doplňujeme a rozšiřujeme si navzájem pohledy na situace, jež zrovna řešíme. Role romských terénních pracovníků je v poskytování naší sociální služby nenahraditelná.

Pokud nastane ve veřejném prostoru problém mezi Romy a většinovou společností, je intervence romského pracovníka nenahraditelná. Romští pracovníci často řeší problémy mezi Romy a většinovou společností na místech jako, koupaliště, nádraží, restaurace apod., tuto situaci včas uklidní a vůbec konfliktům předcházejí a tím pádem konflikty ani nevznikají. Předcházení konfliktům je však mnohdy „neviditelné“ a to právě proto, že vůbec nevzniknou a tito naši romští pracovníci konfliktům předejdou. Bohužel toto bývá velmi často některými městy opomíjeno, nebývají o těchto situacích uvědoměni. Na naše romské terénní pracovníky se obrací i PČR a MP, a to nezřídka i ve večerních hodinách nebo o víkendech. Všem známá Maslowova pyramida. Je potřeba se nad ní zamyslet. Jsme si jisti, že s pomocí většinové společnosti dosáhnou Romové vrcholu této pyramidy (seberealizace), ne sice hned, ale i při boji za rovnoprávnost mužů a žen se zdálo, že muži rovnoprávnost nikdy nebudou akceptovat a ženy měly z počátku pocit, že je to boj s větrnými mlýny. Nyní jsou ženy na vrcholu pyramidy, a tak stejně tohoto vrcholu dosáhnou i ti, kteří jsou dnes ti stále rasistickou společností bráni, jako ti „druzí“.

Vyjádření krajského koordinátora: Rok 2023 byl velmi nepříznivý z důvodu velmi vysoké inflace, zvyšujících se cen potravin, energií a služeb pro nízkopříjmové skupiny obyvatel, Romy nevyjímaje. Jen velmi těžko lze předpokládat dopady na osoby sociálně vyloučené. Situace spěje k tomu, že se budou tyto skupiny osob uchýlovat k dalšímu zadlužování a jejich situace se do budoucna ještě stíží. Integraci Romů není proto možno realizovat bez pomoci státu. Ne ve všech ORP v našem kraji je zřízena funkce romského poradce. Pokud tato funkce zřízena je, tak úvazek je nulový, nebo tak nízký, že nedovoluje jednotlivým zainteresovaným pracovníkům se dané problematice v plné míře odpovědně a důsledně věnovat. Z tohoto vyplývá, že řešení integrace není na prvních příčkách v prioritách jak státu, tak i obcí a měst. Zásadní systémovou změnou by měl být institut sociálního bydlení a celková koncepce bytové nouze. Na špatném klimatu mezi většinovou společností a romskou menšinou se podílí nekoncepční sociální politika státu, která umožňuje zneužívání sociálního systému a nemotivuje k hledání zaměstnání, proto je v zásadě třeba změnit sociální systém, a to tak aby se tzv. rozevěly nůžky mezi osobami pobírajícími sociální dávky a osobami, které jsou řádně zaměstnány. Tímto se zvýší motivace najít si odpovídající zaměstnání a s tím ruku v ruce motivace dalších generací ke vzdělávání. Vyplácení dávek sociální podpory by mělo být závislé na aktivitě příjemce. Je to zároveň cesta k odpovědnosti za život svůj a své rodiny. Dobrým nástrojem v této oblasti by mělo být posílení kontrolních mechanismů a tvrdé sankce při nelegálním zaměstnání. V souvislosti s tímto opatřením by bylo vhodné upravit systém ve vztahu sběru dat a možností dalších jejich využití ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí ČR prostřednictvím Úřadů práce. Tyto statistické údaje v současné době nelze dále využít (jelikož Úřady práce žádná data poskytovat nesmí) při aktivní i pasivní politice zaměstnanosti.

Zprávu vypracoval:

Mgr. Karel Gába

Krajský koordinátor romských poradců

Odbor Kancelář hejtmána Krajský úřad Zlínského kraje

„Činnost koordinátora je částečně realizována za finanční podpory z projektu Úřadu vlády ČR“